

Številka: 007-173/2024/1

Ljubljana, dne

EVA 2024-1711-0011

GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE

gp.gs@gov.si

ZADEVA: Predlog zakona o varstvu javnega reda in miru (EVA 2024-1711-0011), redni postopek – predlog za obravnavo

1. Predlog sklepov vlade:

Na podlagi drugega odstavka 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14, 55/17 in 163/22) je Vlada Republike Slovenije na ..... seji dne ..... pod točko ..... sprejela naslednji sklep:

»1. Vlada Republike Slovenije je določila besedilo Predloga zakona o varstvu javnega reda in miru (EVA 2024-1711-0011) in ga predloži Državnemu zboru Republike Slovenije v obravnavo po rednem postopku.

2. Vlada Republike Slovenije predlaga Državnemu zboru Republike Slovenije, da Zakonodajno-pravna služba Državnega zbora Republike Slovenije pripravi uradno prečiščeno besedilo zakona na podlagi drugega odstavka 153. člena Poslovnika državnega zbora (Uradni list RS, št. 92/07– uradno prečiščeno besedilo, 105/10, 80/13, 38/17, 46/20, 105/21– odl. US, 111/21 in 58/23).«.

Barbara Kolenko Helbl
generalna sekretarka

Prejmejo:

- Državni zbor Republike Slovenije,
- Ministrstvo za notranje zadeve,
- Ministrstvo za finance,
- Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo.

2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov:

/

3.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:

- dr. Darijo Levačič, generalni direktor Direktorata za policijo in druge varnostne naloge, Ministrstvo za notranje zadeve,

3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:

Pri pripravi predloga zakona niso sodelovali zunanji strokovnjaki.

4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:

- Boštjan Poklukar, minister za notranje zadeve,
- Helga Dobrin, državna sekretarka, Ministrstvo za notranje zadeve,
- Tina Heferle, državna sekretarka, Ministrstvo za notranje zadeve,
- dr. Darijo Levačič, generalni direktor Direktorata za policijo in druge varnostne naloge, Ministrstvo za notranje zadeve.

5. Kratek povzetek gradiva:

S Predlogom zakona o varstvu javnega reda in miru se ureja jasna opredelitev varovanja javnega reda in miru. V predlogu zakona se opredelijo tista ravnanja, ki predstavljajo kršenje javnega reda in miru in ki posledično na protipraven način posegajo v ustavno zagotovljene pravice drugih.

Podrobneje se ureja zbiranje prostovoljnih prispevkov in tudi določajo nove sankcije pri tem prekršku. Na novo se določa prepoved zbiranja prispevkov na vsiljiv način.

Natančneje se koncipira nasilno in drzno vedenje proti drugim osebam napram družinskim članom oziroma ločeno ureja nasilje v družini na področju zagotavljanja javnega reda in miru. Za nasilno in drzno vedenje proti družinskim članom so predvidene višje globe kot za nasilno in drzno vedenje proti drugim osebam.

Ločeno obravnava prekrške na športnih prireditvah in za take prekrške določa višje globe. Kdor na športni prireditvi izziva ali koga spodbuja k pretepu ali se vede na drzen, nasilen, nesramen, žaljiv ali podoben način ali koga zasleduje in s takšnim vedenjem pri njem povzroči občutek ponižanosti, ogroženosti, prizadetosti ali strahu, se kaznuje z globo od 500 do 1.000 evrov. Kdor na športni prireditvi koga udari, se kaznuje z globo od 600 do 1.100 evrov. Kdor se na športni prireditvi pretepa pa se kaznuje z globo od 1.500 do 2.500 evrov.

Dodatno se inkriminira nedostojno vedenje v obliki razkazovanja spolnih organov na javnem kraju, kjer je večja koncentracija ljudi ali se nahajajo otroci.

V en člen se združujeta prekrška, ki urejata prepoved kampiranja in prenočevanja, ker gre za sorodno tematiko. Ob neupoštevanju ukaza uradne osebe, da se odstrani vozilo je predpisana globa, odstranitev vozila pa plača lastnik ali uporabnik vozila.

Za neprijavo prekrškov z elementi nasilja v gostinskem lokalu je sedaj odgovoren zaposleni v gostinskem lokalu, ki je v času kršitve dejansko prisoten v lokalu.

Podrobneje se določajo prekrški, ki so storjeni z namenom vzbujanja nestrpnosti.

Prekrškovnim organom se daje pooblastilo, da lahko v primeru, če je za prekršek predpisana globa v razponu, le te izrekajo višje od minimalno predpisane za vse tovrstne prekrške, kar je v skladu z 52. členom sistemskega Zakona o prekrških.

Predpis novih glob za posamezne prekrške v evrskih zneskih.

Predlagan je daljši vacatio legis na 30 dni zaradi priprave nadzornih organov na izvajanje zakona.

6. Presoja posledic za:

a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	DA/NE
b)	usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	DA/NE
c)	administrativne posledice	DA/NE

č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	DA/NE
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	DA/NE
e)	socialno področje	DA/NE
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: <ul style="list-style-type: none"> – nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja – razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna – razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij 	DA/NE
<p>7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR: Predlagani zakon ne bo imel negativnih finančnih posledic za državni proračun in druga javno finančna sredstva. Zaradi predpisa novih glob za posamezne prekrške ob istem številu prekrškov, kot v letu 2024, lahko pričakujemo pozitivne finančne posledice v višini cca. 190.000 evrov.</p>		

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
	Tekoče leto (t)	t + 1	t + 2	t + 3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) obveznosti za druga javnofinančna sredstva				
II. Finančne posledice za državni proračun				
II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:				
Novi odhodki	Znesek za tekoče leto (t)		Znesek za t + 1	

SKUPAJ		
OBRAZLOŽITEV:		
I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu		
II. Finančne posledice za državni proračun		
Prikazane morajo biti finančne posledice za državni proračun, ki so na proračunskih postavkah načrtovane v dinamiki projektov oziroma ukrepov:		
II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:		
II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:		
II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:		
7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR:		
/		
8. Predstavitev sodelovanja z združenji občin:		
Vsebina predloženega gradiva (predpisa) vpliva na:		DA/NE
<ul style="list-style-type: none"> - pristojnosti občin, - delovanje občin, - financiranje občin. 		
Gradivo (predpis) je bilo poslano v mnenje:		
– Skupnosti občin Slovenije SOS: DA/NE		
– Združenju občin Slovenije ZOS: DA/NE		
– Združenju mestnih občin Slovenije ZMOS: DA/NE		
9. Predstavitev sodelovanja javnosti:		
Predlog zakona je bil objavljen na portalu E-demokracija in posredovan v strokovno usklajevanje 17. 1. 2025.		
Pripombe strokovne javnosti in opredelitve predlagatelja bodo po končanem strokovnem usklajevanju podrobneje prikazane v 7. točki uvodne obrazložitve predloga zakona.		
Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:		DA/NE
10. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:		DA/NE
11. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:		DA/NE
Boštjan Poklukar minister		
Priloge:		
<ul style="list-style-type: none"> – predlog sklepa Vlade RS, – predlog zakona, – priloga 2, – korelacijska tabela, – MSP test. 		

Datum:
Številka:

Na podlagi drugega odstavka 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14, 55/17 in 163/22) je Vlada Republike Slovenije na ..... seji dne ..... pod točko ..... sprejela naslednji sklep:

»1. Vlada Republike Slovenije je določila besedilo Predloga zakona o varstvu javnega reda in miru (EVA 2024-1711-0011) in ga predloži Državnemu zboru Republike Slovenije v obravnavo po rednem postopku.

2. Vlada Republike Slovenije predlaga Državnemu zboru Republike Slovenije, da Zakonodajno-pravna služba Državnega zbora Republike Slovenije pripravi uradno prečiščeno besedilo zakona na podlagi drugega odstavka 153. člena Poslovnika državnega zbora (Uradni list RS, št. 92/07– uradno prečiščeno besedilo, 105/10, 80/13, 38/17, 46/20, 105/21– odl. US, 111/21 in 58/23).«.

Barbara Kolenko Helbl
generalna sekretarka

Prejmejo:

- Državni zbor Republike Slovenije,
- Ministrstvo za notranje zadeve,
- Ministrstvo za finance,
- Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo.

PREDLOGA ZAKONA O VARSTVU JAVNEGA REDA IN MIRU

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM PREDLOGA ZAKONA

Zakon o varstvu javnega reda in miru (Uradni list RS, št. 70/06 in 139/20, v nadaljevanju besedila: ZJRM-1) je bil v času veljavnosti od 21. 7. 2006 le enkrat dopolnjen. Zakon o dopolnitvah zakona o varstvu javnega reda in miru (ZJRM-1A) z 2. 10. 2020 je inkriminiral delovanja posameznikov ali organiziranih skupin, ki za svoje delovanje nimajo podlage v zakonu. S to dopolnitvijo so bili določeni novi prekrški z namenom zagotavljanja učinkovitejšega varovanja javnega reda in miru in zagotavljanja učinkovitega izvajanja dolžnosti in nalog policije na tem področju.

Pereč problem, ki ga predstavlja obstoječi ZJRM-1, in ki še ni bil rešen vse od vstopa Republike Slovenije v evrsko območje, torej od 1. 1. 2007, je določenost glob za prekrške v slovenskih tolarjih, kar pri vodenju prekrškovnih postopkov predstavlja dodatno zamudo, hkrati pa povečuje tveganje za pravilno izrekanje glob, zlasti kadar so te izrečene v steku in preračunavajo v polovične zneske.

Dejstvo je tudi, da vsebuje sedanji ZJRM-1 vrsto različnih glob, kar ga dela nepreglednega, zato je tudi s tega stališča sprememba zakona nujna.

Hkrati je ta zakon eden izmed najstarejših zakonov s področja zagotavljanja javne varnosti oziroma dela policije, saj so drugi temeljni zakoni za delo policije kot npr. Zakon o nalogah in pooblastilih policije, Zakon o delu in organiziranosti v policiji, Zakon o javnih zbiranjih, Zakon o pravilih cestnega prometa in Zakon o nadzoru državne meje, mlajši.

ZJRM-1 je tako eden od temeljnih zakonov za delo policije, ki je neposredno povezan z njeno temeljno nalogo zagotavljanje javnega reda in miru. Policija z nadzorom nad spoštovanjem njegovih določb zagotavlja javno varnost prebivalcem Republike Slovenije.

2. CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1 Cilji

Cilj zakona je precizna ureditev stanja na področju javnega reda in miru in posledična zagotovitev zanesljivega varovanja javnega reda in miru, z namenom uresničevanja pravice posameznika do varnosti in dostojanstva kot temeljne človekove vrednote ter ustavne pravice, ki jo določa 34. člen Ustave Republike Slovenije. Država je dolžna zagotavljati ustrezno raven javnega reda, kar nenazadnje izhaja tudi iz nalog policije, ki kot eno izmed nalog opredeljuje vzdrževanje javnega reda, prav tako pa tudi preprečevanje, odkrivanje in preiskovanje prekrškov, odkrivanje in prijemanje storilcev prekrškov in zbiranje dokazov ter raziskovanje okoliščin, ki so pomembne za ugotovitev premoženjske koristi, ki izvira iz prekrškov. Zato je cilj tudi zagotoviti učinkovito izvajanje dolžnosti in nalog policije oziroma izvedba prekrškovnih postopkov, ki so neposredno povezani z zagotavljanem varnosti posameznikom in skupnosti. Osnovni namen zakona je torej zagotoviti uživanje javnega reda in miru kot temeljne demokratične družbene vrednote.

2.2 Načela

Predlog zakona ne odstopa od načel, ki so bila upoštevana že ob pripravi veljavnega zakona. Upoštevana so zlasti načela ustavnosti, zakonitosti, enakosti in sorazmernosti. Dodatno se poudarjajo tudi načela:

- potrebnosti pravnega urejanja,
- določnosti in natančnosti,
- sorazmernosti,
- odgovornosti in
- transparentnosti.

2.3 Poglavitne rešitve

a) Predstavitev predlaganih rešitev:

S Predlogom zakona o varstvu javnega reda in miru se ureja jasna opredelitev varovanja javnega reda in miru. V predlogu zakona se opredelijo tista ravnanja, ki predstavljajo kršenje javnega reda in miru in ki posledično na protipraven način posegajo v ustavno zagotovljene pravice drugih.

Podrobneje se ureja zbiranje prostovoljnih prispevkov in tudi določajo nove sankcije pri tem prekršku. Na novo se določa prepoved zbiranja prispevkov na vsiljiv način.

Natančneje se koncipira nasilno in drzno vedenje proti drugim osebam napram družinskim članom oziroma ločeno ureja nasilje v družini na področju zagotavljanja javnega reda in miru. Za nasilno in drzno vedenje proti družinskim članom so predvidene višje globe kot za nasilno in drzno vedenje proti drugim osebam.

Ločeno obravnava prekrške na športnih prireditvah in za take prekrške določa višje globe. Kdor na športni prireditvi izziva ali koga spodbuja k pretepu ali se vede na drzen, nasilen, nesramen, žaljiv ali podoben način ali koga zasleduje in s takšnim vedenjem pri njem povzroči občutek ponižanosti, ogroženosti, prizadetosti ali strahu, se kaznuje z globo od 500 do 1.000 evrov. Kdor na športni prireditvi koga udari, se kaznuje z globo od 600 do 1.100 evrov. Kdor se na športni prireditvi pretepa pa se kaznuje z globo od 1.500 do 2.500 evrov.

Dodatno se inkriminira nedostojno vedenje v obliki razkazovanja spolnih organov na javnem kraju, kjer je večja koncentracija ljudi ali se nahajajo otroci.

V en člen se združujeta prekrška, ki urejata prepoved kampiranja in prenočevanja, ker gre za sorodno tematiko. Ob neupoštevanju ukaza uradne osebe, da se odstrani vozilo je predpisana globa, odstranitev vozila pa plača lastnik ali uporabnik vozila.

Za neprijavo prekrškov z elementi nasilja v gostinskem lokalu je sedaj odgovoren zaposleni v gostinskem lokalu, ki je v času kršitve dejansko prisoten v lokalu.

Podrobneje se določajo prekrški, ki so storjeni z namenom vzbujanja nestrpnosti.

Prekrškovnim organom se daje pooblastilo, da lahko v primeru, če je za prekršek predpisana globa v razponu, le te izrekajo višje od minimalno predpisane za vse tovrstne prekrške, kar je v skladu z 52. členom sistemskega Zakona o prekrških.

Predpis novih glob za posamezne prekrške v evrskih zneskih.

Predlagan je daljši vacatio legis na 30 dni zaradi priprave nadzornih organov na izvajanje zakona.

b) Normativna usklajenost predloga zakona:

Predlog zakona je usklajen z veljavnim pravnim redom, s splošno veljavnimi načeli mednarodnega prava in mednarodnimi pogodbami, ki zavezujejo Republiko Slovenijo.

c) Usklajenost predloga zakona:

Usklajenost predloga zakona (pripombe strokovne javnosti in opredelitve predlagatelja) bo podrobneje prikazana v 7. točki uvodne obrazložitve predloga zakona.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

Predlog zakona nima finančnih posledic za državni proračun in druga javna finančna sredstva.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Sredstva za izvajanje predloga zakona so v državnem proračunu zagotovljena.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

V **Avstriji** so upravni prekrški s področja varstva javnega reda in miru določeni v Zakonu o varnostni policiji Republike Avstrije (SPG),¹ ki v 2. delu (naloge varnostnih organov na področju varnostne policije) v 3. poglavju o vzdrževanju javnega reda določa, da so varnostni organi dolžni skrbeti za javni red na javnih krajih (27. člen). Pri tem morajo posebej skrbeti, da noben posameznik ni oviran v svojih osnovnih pravicah in svoboščinah. Javni kraji so tisti, na katerih se smejo zadrževati ne vnaprej določeni krogi oseb.

V poglavju (5. del: Kazenske določbe, motnje javnega reda, členi 81–84), ki določa kazenske sankcije, so opredeljene kršitve javnega reda. Za motenje javnega reda z vedenjem, ki lahko povzroči legitimno nadlegovanje, se stori upravni prekršek in se kaznuje z globo do 500 eurov. Namesto globe se lahko v oteževalnih okoliščinah izreče zapor do enega tedna, v primeru ponovitve pa do dva tedna. Za agresivno vedenje do organov javnega nadzora ali do vojaških organov na straži (upravni prekršek), in se navkljub predhodnemu opozorilu med izvajanjem zakonskih nalog, še naprej agresivno obnaša do organa javnega nadzora ali do vojaškega organa na straži, je predpisna globa do 500 eurov. Namesto globe se lahko v oteževalnih okoliščinah izreče zapor do enega tedna, v primeru ponovitve pa do dva tedna. Oseba, ki stori upravni prekršek v stanju neprištevnosti zaradi vinjenosti ali omamljenosti, se kaznuje z denarno kaznijo do 500 evrov. V primeru oteževalnih okoliščin se namesto denarne kazni izreče zaporna kazen do dveh tednov. Sankcioniran je tudi prekrške nošenja uniforme, ali enotnega dela, organa službe javne varnosti Zveznega ministrstva za notranje zadeve ali Direkcije državne policije na javnem mestu (razen za scenske namene), ne da bi bil zaposlen pri tem organu, ali drugače pooblaščen z zakonom ali drugim predpisom, in sicer z globo do 500 evrov, v primeru neizterljivosti pa z zaporno kaznijo do dveh tednov. Enako velja za nošenje uniforme ali delov uniforme, ki zaradi svoje barve in oblike dajejo videz uniforme ali dela uniforme.

V Avstriji je vstop v gozd na splošno dovoljen v rekreativne namene, je pa izrecno prepovedana "uporaba" gozda za npr. taborjenje ali kampiranje. Taborjenje v gozdu je dovoljeno le s soglasjem lastnika gozda. Po drugi strani pa kampiranje izven gozdnega območja v Avstriji ni enotno urejeno.

---

¹ Zvezni uradni list Republike Avstrije z 31.10.1991 (Zvezni list, št. 566/1991), s spremembami in dopolnitvami.

Predpise je mogoče najti predvsem v zakonih posameznih zveznih dežel (vendar ne v vseh). Nekateri od teh zakonov pooblašajo tudi lokalno/občinska oblast, da izdaja odloke o kampiranju. Številni od teh odlokov določajo kraje v posamezni občini, kjer je kampiranje zunaj kampov dovoljeno ali prepovedano.

Zaradi zvezne državne strukture Avstrije sta zakonodaja in izvrševanje "varnostne policije" razdeljena med zvezno vlado in dežele: zvezna vlada je odgovorna za zakonodajo in izvrševanje "splošne varnostne policije", zvezne dežele pa so odgovorne za zakonodajo in uveljavljanje tako imenovane "lokalne varnostne policije. Na ravni zvezne zakonodaje Zakon o varnostni policiji ureja splošno varnostno policijo - RIS - Sicherheitspolizeigesetz - Bundesrecht konsolidiert, Fassung vom 22.05.2024 (bka.gv.at) Zakoni o deželni policiji – lokalna varnostna policija: Zadeve lokalne varnostne policije se razumejo kot tisti del varnostne policije, ki je v izključnem ali prevladujočem interesu občine in se lahko z njimi ukvarjajo lastne sile občine znotraj njenih lokalnih meja (npr. "kršitev javne spodobnosti" ali "motenje s hrupom"). Lokalna varnostna policija je v vsaki od 9 avstrijskih zveznih dežel urejena s posebnim deželnim zakonom. Deželni zakoni se razlikujejo po obsegu in vsebini. Nekateri vsebujejo poleg kaznivih ravnanj »kršitev spodobnosti« in »motenje hrupa« tudi druge predpise (»prostitucija«, »beračenje«, »prepoved uporabe živali«, »taborjenje« itd.). Vsak od teh zakonov določa tudi obveznost sodelovanja s strani javnih varnostnih služb; obseg obveznosti sodelovanja se razlikuje od province do province.

Posamezni deželni zakoni so dostopni na spodaj navedenih povezavah:

State	Title of law	Content (als link)
Burgendland	Burgenländisches Landessicherheitsgesetz	RIS - Burgenländisches Landessicherheitsgesetz - Landesrecht konsolidiert Burgenland, Fassung vom 22.05.2024 (bka.gv.at)
Kärnten	Kärntner Landessicherheitsgesetz	RIS - Kärntner Landessicherheitsgesetz - K-LSiG - Landesrecht konsolidiert Kärnten, Fassung vom 22.05.2024 (bka.gv.at)
Niederösterreich	NÖ Polizeistrafgesetz	RIS - NÖ Polizeistrafgesetz - Landesrecht konsolidiert Niederösterreich, Fassung vom 22.05.2024 (bka.gv.at)
Oberösterreich	Oö. Polizeistrafgesetz	RIS - Oö. Polizeistrafgesetz - Landesrecht konsolidiert Oberösterreich, Fassung vom 22.05.2024 (bka.gv.at)
Salzburg	Salzburger Landessicherheitsgesetz	RIS - Salzburger Landessicherheitsgesetz - Landesrecht konsolidiert Salzburg, Fassung vom 22.05.2024 (bka.gv.at)
Steiermark	Steiermärkisches Landes-Sicherheitsgesetz	RIS - Steiermärkisches Landes-Sicherheitsgesetz - Landesrecht konsolidiert Steiermark, Fassung vom 22.05.2024 (bka.gv.at)
Tirol	Landes-Polizeigesetz	RIS - Landes-Polizeigesetz - Landesrecht konsolidiert Tirol, Fassung vom 22.05.2024 (bka.gv.at)
Vorarlberg	Landes-Sicherheitsgesetz	RIS - Landes-Sicherheitsgesetz - Landesrecht konsolidiert Vorarlberg, Fassung vom 22.05.2024 (bka.gv.at)
Wien	Wiener Landes-Sicherheitsgesetz	RIS - Wiener Landes-Sicherheitsgesetz – WLSG - Landesrecht konsolidiert Wien, Fassung vom 22.05.2024 (bka.gv.at)

Zvezna dežela Dunaj v deželnem zakonu² določa, da kršitev dostojnosti in povzročanje hrupa stori, kdor krši pravila o dostojnem vedenju v javnosti, ali če na neprimeren način povzroča moteč hrup. Kršitelj se kaznuje z globo do 700 evrov. Če globe ni mogoče izterjati, se izreče nadomestna zaporna kazen do enega tedna. Zaradi preprečevanja nadaljevanja prekrška, lahko organi javne varnostne službe predmet, ki povzroča hrup, zasežejo. Če to ni mogoče, lahko tudi prekinejo njegovo obratovanje. Nadalje je določeno, da prekršek beračenja stori, kdor na javnem kraju na vsiljiv ali nasilen ali komercialen način ali kot član organizirane skupine berači za denar ali vrednostne predmete. Storilec se lahko kaznuje z globo do 700 evrov. Če globe ni mogoče izterjati, se izreče nadomestna zaporna kazen do enega tedna. Denar in vrednostni predmeti, ki so bili pridobljeni s storitvijo upravnega prekrška, se lahko zasežejo. Za preprečevanje nespodobnega vedenja lahko organi javne varnostne službe osebo, ki na javnem kraju druge ljudi nadleguje na nespodoben način ali drugim ljudem preprečuje uporabo javnih institucij, opozorijo naj preneha s takšnim ravnanjem ali pa, če to ni mogoče, zapusti javni kraj. Nespodobno nadlegovanje ljudi je storjeno takrat, ko vedenje storilca prekrška upravičeno vznemirja druge, ko takšno vedenje traja dalj časa ali ko je očitno, da je storilec v opitem (omamljenem) stanju, v katerem se ne more več nadzorovati. Organ javne varnostne službe lahko osebi, ki kljub opozorilu ne upošteva njegovega odrejenega ukrepa, odredi, da zapusti kraj dejanja. Če je očitno, da oseba ni sposobna razumeti opozorila pristojnega organa, pogoji za zapustitev kraja ne veljajo. Zato morajo organi javne varnostne službe osebo, za katero je očitno, da potrebuje pomoč skupnosti seznaniti z obstojem socialnih institucij za takšno pomoč in o tem obvestiti pristojni organ lokalne oblasti (npr. sodnika).

Na **Češkem** prekrške zoper javni red in mir ureja **Zakon o prekrških (Zákon o přestupcích)**, ki je znan pod uradno oznako Zakon št. 251/2016 Sb. Ta zakon določa prekrške in sankcije za kršitve javnega reda, miru, javnega reda in drugih pravil, ki urejajo družbeno sožitje. Nekaj glavnih kategorij prekrškov in kazni, kot jih določa ta zakon. Pod prekrški zoper javni red in mir so vključeni prekrški: motenje javnega reda (npr. hrup, pretepi, agresivno vedenje), neupoštevanje javnih uslužbencev ali uradnih oseb (npr. policija, mestni redarji), kršitve predpisov o zborovanju in združevanju ter uporaba pirotehničnih sredstev na nedovoljenih mestih.

V sklopu prekrškov zoper premoženje sodijo: kraja in vandalizem, nepooblaščen vstop na tujo posest.

Kazni za prekrške se lahko razlikujejo glede na resnost kršitve in okoliščine, v katerih je bila storjena. Primeri konkretnih kazni:

- Za motenje javnega reda se lahko naloži kazen do nekaj tisoč kron (natančen znesek je odvisen od narave prekrška).
- Za hujše kršitve, kot je uporaba nasilja ali resna grožnja javnemu redu, lahko kazni dosežejo več deset tisoč kron.

Podrobneje so prekrški zoper javni red in mir določeni v 5. poglavju navedenega zakona: Zakon določa naslednje prekrške: a) pri izvrševanju pooblastil ne uboga pozivov uradne osebe, b) omalovažuje položaj uradne osebe pri izvrševanju njene oblasti, d) krši nočni mir, e) povzroči ogorčenje javnosti, f) onesnažuje javni prostor, javno dostopen objekt ali javnokoristni objekt ali opusti obveznost čiščenja javnega prostora, g) poškoduje ali protipravno zasede javni prostor, javno dostopen objekt ali objekt v javno korist, v primerih, ki se ne preganjajo po drugih zakonih, h) namerno uniči, poškoduje, onesnaži ali nepooblaščen odstrani, zamenja, spremeni, prekrije ali prestavi turistično ali drugo orientacijsko tablo, i) krši pogoje za varstvo javnega reda pri športnih, kulturnih, verskih in drugih družabnih prireditvah ali na krajih, namenjenih rekreaciji, turizmu ali pokopom, j) ima na poti na organizirano športno tekmo, na kraju te tekme ali ob povratku s te tekme njen obraz zakrit tako, da jo je težko ali nemogoče prepoznati, ali k) prinese pirotehnični izdelek na organizirano športno tekmo ali uporabi pirotehnični izdelek na kraju tekme, na poti na tekmo ali ob povratku s tekme.

V **Franciji** na področju javnega reda in miru razsoja o prekrških, se pravi manjših kazenskih kršitvah, kot so na primer neprimeren hrup, žaljivo kaljenje miru ali kaljenje nočnega miru, policijsko sodišče.

---

² Dunajski zakon o državni varnosti WLSG, različica z 18. 11. 2020.

Zagrožena kazen za navedeni prekršek je za prekrške 3. razreda – do 450 evrov (Kazenski zakonik, Regulativni del – Odloki Državnega sveta, člen R623-2). Za manjše prekrške so poenostavljeni postopki, in sicer brez postopka na sodišču (sklep na sodišču). Policijsko sodišče odloča »s skrajno pristojnostjo«, se pravi brez pritožbe, za prekrške prvih štirih razredov. Zakon³ določa naslednje višine glob:

1. največ 38 evrov za prekrške 1. razreda;
2. največ 150 evrov za prekrške 2. razreda;
3. največ 450 evrov za prekrške 3. razreda;
4. največ 750 evrov za prekrške 4. razreda;
5. največ 1500 evrov za prekrške 5. razreda s tem, da se znesek lahko poveča do 3000 evrov v primeru povratništva, če tako predvideva uredba, razen v primeru, ko zakon predvideva, da je povratništvo pri prekršku kaznivo dejanje.

Spolno razkazovanje na kraju, ki je dostopen pogledom javnosti, se kaznuje z letom zapora in globo (Kazenski zakonik, člen 222-32). Posebej se kaznuje tudi osebe, ki mladoletnike silijo k pitju alkoholnih pijač (člen 227-18) z zaporno kaznijo in globo, ali siljenje mladoletnikov k beračenju (člen 227-20) z dvema letoma zapora in globo. Razžalitev uradne osebe (člen 433-5) se kaznuje z denarno kaznijo do 7500 evrov. Razžalitev pa predstavljajo govorjenje, kretnje, grožnje, kakršnakoli neobjavljena pisna ali slikovna sporočila ali pošiljanje kakršnihkoli predmetov uradni osebi, med opravljanjem uradnega dejanja, in takšna, ki lahko prizadenejo dostojanstvo osebe ali ugled, povezan z njeno uradno funkcijo. Če se razžalitev izvrši v skupini (dveh ali več oseb), se kaznuje s šestmesečno zaporno kaznijo in globo v višini 7500 evrov.

Na **Hrvaškem** ureja prekrške zoper javni red in mir Zakon o prekrških zoper javni red in mir.⁴ Med kršitve javnega reda in miru spadajo dejanja, ki nezakonito motijo mir, delo ali običajen način življenja občanov, ustvarjajo nemir, nezadovoljstvo ali motijo gibanje občanov po ulicah in drugih javnih krajih ali ovirajo uresničevanje njihovih pravic in dolžnosti, žali moralo, ovira izvrševanje zakonitih ukrepov državnih organov in uradnih oseb, ogroža splošno varnost ljudi in premoženja, žalijo državne organe ali kako drugače motijo javni red in mir občanov ter druga dejanja, določena s tem zakonom.

Najpogosteje zabeleženi prekrški so prepir, kričanje, pretep, drzno vedenje, pijančevanje na javnem kraju, omalovaževanje ali žalitev policistov, puščanje živali brez nadzora, prosjačenje in potepanje, dajanje alkohola (že) opitim osebam. Pomembna značilnost teh prekrškov je, da so storjena predvsem na javnih krajih kot so: ulice, trgi, restavracije in drugih javnih krajih.

Če policija ugotovi, da je oseba s svojim ravnanjem kršila javni red in mir, bo zoper njo sprožila prekrškovni postopek z izdajo prekrškovnega naloga ali vložitvijo obtožnice. Osebe, ki so oškodovane s prekrškom, lahko same uvedejo prekrškovni postopek tako, da vložijo obdolžilni predlog pred krajevno pristojnim sodiščem za prekrške.

Za prekršek pretepanja, vpitja, prepiranja ali na drug način motenja javnega reda je predpisana globo od 300 do 2000 evrov ali kazen zapora do 30 dni. Za prekršek drznega nesramnega vedenja je predpisan globa 700 do 4000 evrov ali zaporna kazen do 30 dni. Za nedostojno vedenje do uradnih oseb ali neupoštevanje njihovih odredb je predpisana globa od 700 do 4000 evrov ali zapor do 30 dni.

Za prekrške na področju javnega reda in miru je zagrožena globa ali zapor do 30 dni, v skladu z zakonom pa se lahko storilcu izrečejo tudi varnostni ukrepi (obveznega zdravljenja alkoholizma ali odvisnosti od prepovedanih drog ali zdravljenja prenosljivih spolnih bolezni).

---

³ Št. 2005-47, s 26. 1. 2005, člen 9 (Uradni list s 7. 1. 2005).

⁴ Zakon o prekršajima protiv javnog reda i mira, NN 5/90, 30/90, 47/90 i 29/94. <https://www.zakon.hr/z/279/Zakon-o-prekr%C5%A1ajima-protiv-javnog-reda-i-mira>

Kršitve javnega reda so lahko opredeljene tudi v mestnih odlokih, tako je npr. v Dubrovniku z Odlokom o komunalnem redu med ostalimi kršitvami kaznivo tudi »vsako gibanje psov brez povodcev«, »spanje na klopih in sedenje na naslonjalah klopi z nogami na klopi«, »kampiranje«. Predpisana kazen za kršitev teh prepovedi je 1320 evrov⁵.

Na Hrvaškem trenutno delovna skupina, ki vključuje predstavnike policije, državnega odvetništva, pravnih fakultet in NVO pripravlja nov zakon, ki trenutno še ni dostopen javnosti.

V **Nemčiji** je varstvo javnega reda in miru urejeno v 3. delu Zakona o upravnih prekrških,⁶ v drugem delu, ki določa kršitve javnega reda (členi 116–123). Tako je določen prekršek nedopustnega hrupa, ki bi lahko povzročil precejšnje motenje širše javnosti, soseske ali škodovalo zdravju drugih ljudi. Globa je predpisana v znesku do 5000 evrov. Nadalje je inkriminirano nedostojno vedenje v javnosti, če je storjeno na način, ki bi lahko motilo ali ogrozilo splošno javnost in poslabšalo javni red. Za tak prekršek je predpisana globa. Prepovedano je tudi nedostojno vedenje na javnem kraju s spolno vsebino, ki bi lahko predstavljalo močno zgražanje ali nadlegovanje. Za najmilejši prekrške je predpisana globa do 1000 evrov, v hujših oblikah pa do 10.000 evrov. Prepovedana je tudi posest nevarnih živali, in sicer na način, da se omogoči prosto gibanje take živali ali če posestnik ne sprejema zadostnih previdnostnih ukrepov za preprečevanje povzročanja škode teh živali. Sankcija za takšno kršitve je globa. Posebej je inkriminirano nedostojno vedenje zaradi prekomernega uživanja alkoholnih pijač ali drugih opojnih substanc. Tudi za ta prekršek je predpisana sankcija globe. V zadnjem 123. členu je še predpisan zaseg predmetov, povezanih s temi prekrški.

Najprej moram nevest, da so nekatera spodaj navedena kazniva ravnanja v Nemčiji na splošno obravnavana kot kazniva dejanja (pretepi, nesramno obnašanje do policistov, vandalizem). Te je mogoče tudi ustaviti po plačilu globe, vendar je pred tem sodna obravnava. Divje kampiranje ni prepovedano v zveznem zakonu, ampak v deželnih uredbah (16). Na primer v Zakonu o gozdovih in pokrajini Spodnje Saške (§27): Na odprtem podežlju zunaj odobrenih kampov ni dovoljeno kampirati, postavljati prikolic in mobilnih hišic ter bivanje v šotorih, mobilnih hiškah in prikolicah. Za ostale prekrške boste našli opredelitev v Zakonu o prekrških (nemški prevod: Gesetz über Ordnungswidrigkeiten (OWiG - povzročanje čezmernega hrupa – §117; beračenje – §118 in nasilno vedenje – §119: 117. člen Nedopusten hrup (1) Kdor brez opravičenega razloga ali v nedopustnem obsegu ali v obsegu, ki se mu je v danih okoliščinah mogoče izogniti, povzroča hrup, ki je primeren za večje vznemirjenje prebivalstva ali okolice ali škodo zdravju drugega. Za prekršek se lahko kaznuje z globo do pet tisoč eurov. 118. člen Javna motnja (1) Kdor stori hudo žaljivo dejanje, ki je primerno za vznemirjanje ali ogrožanje javnosti in poseganje v javni red, se šteje, da je storil predpisni prekršek. 119. člen Skrajno žaljiva in moteča dejanja (1) Kdor koli 1. v javnosti na način, ki je primeren za vznemirjanje drugih, oz 2. na skrajno žaljiv način z razširjanjem vsebine (3. pododdelek 11. člena Kazenskega zakonika) ali omogočanjem javne dostopnosti ponuja, napoveduje ali priporoča možnost za opravljanje spolnih dejanj ali objavlja izjave takšne vsebine, se šteje, da je storil predpisni prekršek. (2) Za prekršek se šteje tudi, kdor na način iz prvega odstavka ponuja, oglašuje, priporoča ali objavlja sredstva ali predmete, ki služijo spolni rabi, ali objavlja izjave takšne vsebine. Kdor naredi spolne vsebine (3. pododdelek 11. člena Kazenskega zakonika) dostopne na javnih mestih, kjer so skrajno žaljive, se tudi šteje, da je storil prekršek. (4) Predpisani prekršek se lahko v primerih iz prvega odstavka 1. člena kaznuje z zakonsko globo v višini največ tisoč eurov, v drugih primerih pa z zakonsko globo v višini največ deset tisoč eurov. V **Španiji** ureja varstvo javnega reda in mira Temeljni zakon o zaščiti varnosti državljanov 4/2015 in spremembe 14/2019.⁷ S tem zakonom se ureja množičen in raznolik nabor ukrepov, katerih namen je zagotavljanje varnosti z zaščito ljudi in premoženja ter ohranjanjem miru državljanov.

⁵ <https://www.dubrovnik.hr/uploads/pages/12/Odluka-o-komunalnom-redu.pdf>

⁶ Ordnungswidrigkeitengesetz (Gesetz über Ordnungswidrigkeiten) (Zvezni zakon, BGBl. I S. 602), z 19. 2. 1987 in spremembami in dopolnitvami.

⁷ Ley Orgánica, de 30 de marzo, de Protección de la seguridad ciudadana (BOE núm. 77, de 31 de marzo).

V tem zakonu so urejena področja povezana z orožjem in eksplozivom, javnimi zbiranji in shodi, kolektivnimi neredi, osebnimi izkaznicami. Kazenske sankcije so določene v posebnem V. poglavju. V 2. oddelku so določene kršitve in sankcije, med najhujše kršitve javne varnosti (35. člen) uvršča tudi shode in demonstracije, ki niso napovedane ali sploh prepovedane. Med hude kršitve (36. člen) so uvrščena dejanja ali opustitve, ki preprečujejo ali ovirajo delovanje reševalnih služb, povzročajo ali povečujejo tveganje za življenje ali integriteto ljudi ali škodo na premoženju; ponujanje za plačane spolne storitve na območjih javnega prevoza, v bližini krajev namenjenih mladoletnikom, kot so izobraževalni centri, igrišča ali prostori za prosti čas, ki so dostopni mladoletnikom; javna in nepravilna uporaba službenih uniform, znakov ali odlikovanj ali njihovih kopij, pa tudi drugih elementov opreme policijskih sil ali nujnih služb, ki lahko povzročijo zavajanje; nezakonita uporaba ali posedovanje strupenih ali prepovedanih drog ali psihotropnih snovi, na javnih krajih, cestah, javnih ustanovah ali kolektivnem prevozu. Med blažje kršitve (37. člen) pa sodijo nedostojno vedenje do pripadnikov varnostnih sil in organov pri izvajanju njihovih varnostnih funkcij; puščanje živali, ki bi lahko delale škodo, v naravo ali v stanju, ki bi jim lahko škodovalo, pa tudi zapuščanje domačih živali v razmerah, ki bi lahko ogrozile njihovo življenje in uživanje alkoholnih pijač na javnih krajih, cestah ali javnem prevozu, če se s tem resno moti javni mir.

Kršitve so razdeljene v tri skupine, in sicer zelo hude, hude in blažje kršitve. Zelo hude kršitve so sankcionirane z globo od 30.001 do 600.000 evrov; hude z globo od 601 do 30.000 evrov, blažje pa z globo od 100 do 600 evrov. Določene so tudi dodatne (stranske) sankcije, kot so odvzem orožja in z njim povezanih dovoljenj, zaseg predmetov ali pripomočkov, uporabljenih za storitev prekrška, začasen odvzem dovoljenja do šestih mesecev za lažje kršitve in od šestih mesecev do dveh let za hude kršitve, ter zaprtje prostorov ali objektov. Če ima prepovedano dejanje za posledico nastanek premoženjske škode, pa se lahko storilcu določi tudi sanacijo poškodovanih stvari, če to ni mogoče pa plačilo povzročene škode.

Pretepanje na javnem kraju v Španiji se obravnava resno in je strogo kaznovano, bodisi kot hujša kršitev javnega reda bodisi kot kaznivo dejanje v skladu s Kazenskim zakonikom. Kazni segajo od denarnih glob za manjše incidente do zapornih kazni za hujše pretepe in povzročitev telesnih poškodb.

Za prepiranje na javnem kraju v Španiji se lahko naložijo različne kazni, ki segajo od opozoril do denarnih glob, odvisno od resnosti incidenta. Pomembno je razumeti, da zakonodaja strogo ureja vedenje na javnih mestih, da bi zagotovila javni red in varnost.

V **Italiji** je pretepanje opredeljeno kot kaznivo dejanje v členu 588 kazenskega zakonika in je eno od kaznivih dejanj zoper življenje in telo, ki jih štiti zakonodaja. Pretep je medsebojna, sočasna in nasilna izmenjava fizičnega nasilja, ki jo zakonodajalec kaznuje z denarno kaznijo do 2.000 EUR. V primeru hujšega pretepa - tj. če je eden od udeležencev poškodovan ali ubit - pa se kazen zaostri in posledično predvideva zaporno kazen od 6 mesecev do 6 let.

Motenje javnega mira (hrup): je kaznivo ravnanje, ki se kaznuje po kazenskem pravu, saj krši temeljno človekovo pravico, in sicer pravico do zdravja, ki jo varuje tudi 32. člen Ustave. Do kaznivega dejanja pride, kadar hrup preseže tako imenovani prag dopustnosti, ki določa mejo 3,5 decibela. Vendar to ni dovolj, saj je za nastanek tega, kar vsebuje člen 659 kazenskega zakonika, potrebno, da hrup dosega več ljudi, sicer kaznivo dejanje spada med tista, ki jih ureja civilni zakonik, zlasti člen 844. Kazenska sankcija za kršitelje je denarna kazen do 309 EUR ali zaporna kazen do 3 mesecev.

Nadlegovanje z beračenjem - Člen 669. kazenskega zakonika

Če dejanje ne predstavlja hujšega kaznivega dejanja, se, kdor se ukvarja z beračenjem tako, da nadleguje ali simulira deformacijo ali bolezen ali se poslužuje goljufivih sredstev, da bi vzbudil sočutje drugih, kaznuje z zaporom od treh do šestih mesecev in globo od 3.000 do 6.000 EUR. Vedno se zasežejo stvari, ki so bile uporabljene ali so bile namenjene uporabi za storitev kaznivega dejanja ali ki predstavljajo njegovo premoženjsko korist. Uporaba mladoletnikov za beračenje. Organizirano

beračenja - Člen 600. kazenskega zakonika Razen če gre za hujše kaznivo dejanje, se kdor uporabi osebo, mlajšo od štirinajst let, ki je pod njeno oblastjo ali mu je zaupana v varstvo ali nadzor, dovoli, da berači, ali drugim dovoli, da jo uporabijo za beračenje, kaznuje z zaporom do treh let. Kdor organizira beračenje teh oseb, jih izkorišča ali kako drugače omogoča pridobivanje dobička, se kaznuje z zaporom od enega do treh let.

Prenočevanje na javnem kraju: ni kaznivo dejanje, vendar pa lahko lokalne skupnosti zaradi varovanja javnega reda to ravnanje sankcionirajo z odloki, ki lahko predvidevajo upravne sankcije (prekrški) in ne sankcije po kazenskem zakoniku.

Nedovoljeno kampiranje: posebne nacionalne zakonodaje o kampiranju ni, saj je naloga urejanja te materije prenesena na lokalne skupnosti. Zato regije, pokrajine, občine, teritorialne skupnosti ali okrožja in upravni organi parkov sprejmejo svoje predpise, ki veljajo na njihovem ozemlju. Načeloma je prosto kampiranje v Italiji prepovedano in se kaznuje z upravnimi globami v višini od 100 do 500 evrov, odvisno od območja.

Dejanja vandalizma: takšno ravnanje se obravnava kot kaznivo dejanje, predpisano v členu 635 kazenskega zakonika - (Poškodovanje), ki tistega, ki uniči, poslabša ali naredi v celoti ali delno neuporabno premično ali nepremično lastnino drugih oseb z osebnim nasiljem ali grožnjo ali v zvezi s kaznivim dejanjem iz člena 331, se kaznuje z zaporom od šestih mesecev do treh let.

Enako se kaznuje oseba, ki v celoti ali delno uniči, pokvari ali naredi neuporabne naslednje stvari, ki niso njega last:

1. javne stavbe ali stavbe, namenjene javni rabi ali vključene v okvir zgodovinskih mestnih jeder, ali stavbe, katerih gradnja, prenova, sanacija ali restavracija poteka ali je bila končana, ali druge stvari, navedene pod številko 7) člena 625[508](6)(7)(8);
2. objekte, namenjene namakalnim sistemom;
3. sajenje vinske trte, sadno drevje ali grmičevje, gozdove ali gozdnih drevesnic, namenjenih obnovi gozda [508];
4. športno opremo in objekte, z namenom preprečitve ali prekinitve športnih dogodkov.

Kdor ob dogodkih, ki se odvijajo na javnem kraju ali so odprti za javnost, uniči, razbije, pokvari ali naredi premično ali nepremično premoženje drugih oseb v celoti ali delno neuporabno, se kaznuje z zaporom od enega do petih let in denarno kaznijo do 10.000 EUR.

Za kazniva dejanja iz prejšnjih odstavkov je pogoj za pogojno obsodbo odprava škodljivih ali nevarnih posledic kaznivega dejanja ali, če obsojenec temu ne nasprotuje, opravljanje brezplačne dejavnosti v korist skupnosti za določen čas, ki v nobenem primeru ne sme biti daljši od trajanja pogojne obsodbe, v skladu z načini, ki jih je v sodbi navedel sodnik.

V primerih iz prvega pododdelka in drugega pododdelka, številka 1), omejenih na dejanja, storjena na stvareh, ki so izpostavljene nujnosti, običaju ali namenu javne vere, v skladu s členom 625, prvi pododdelek, številka 7), se kaznivo dejanje kaznuje na podlagi pritožbe oškodovanca. Vendar se preganja po uradni dolžnosti, če je dejanje storjeno ob kaznivem dejanju iz 331. člena ali če je oškodovanec nezmožen zaradi starosti ali invalidnosti.

Poleg tega člen 639 kazenskega zakonika kaznuje ravnanje, povezano z mazanjem (deturpamento) ; kdor zunaj primerov, predvidenih v členu 635, oskruni ali umaže premičnine, ki pripadajo drugim, se na podlagi predloga za pregon oškodovane osebe kaznuje z denarno kaznijo do 309 EUR.

Italijanski kazenski zakonik v členu določajo ravnanja, ki pomenijo razžalitev (žalitev) in upiranje (s silo ali grožnjo) zoper uradno osebo. Žalitev uradne osebe, ki jo določa 341. člen, kdor na javnem kraju ali kraju, ki je dostopen javnosti, in v navzočnosti več oseb žali čast in ugled uradno osebo med opravljanjem uradnega dejanja in zaradi njegove funkcije, se kaznuje z zaporom od šestih mesecev do treh let.

Upiranje uradni osebi, določeno v členu 337 kazenskega zakonika: Kdor se z nasiljem ali grožnjami upira uradni osebi ali osebi z javnimi pooblastili, pri opravljanju uradnega dejanja ali službe, ali tistim, ki na zahtevo uradne osebe nudijo pomoč, se kaznuje z zaporom od šestih mesecev do petih let.

Na **Nizozemskem** se prekrški zoper javni red in mir urejajo predvsem z Zakonom o kaznivih dejanjih (Wetboek van Strafrecht)⁸ in različnimi občinskimi uredbami (Algemene Plaatselijke Verordening - APV).

Wetboek van Strafrecht (Zakon o kaznivih dejanjih): Ta zakon ureja različne kazniva dejanja, vključno z nedostojnim vedenjem, neupoštevanjem uradne osebe in pretepanjem.

Algemene Plaatselijke Verordening (APV): To so lokalne uredbe, ki jih sprejmejo občine in ki podrobneje določajo pravila glede javnega reda in miru v posamezni občini. Te uredbe lahko vključujejo prepoved beračenja, kampiranja na nedovoljenih mestih in druga dejanja, ki motijo javni red in mir.

Vsaka občina ima svojo APV, ki specifično določa, kaj je dovoljeno in kaj ni na območju te občine. V primeru kršitve teh predpisov lahko lokalne oblasti izrekajo globe ali druge kazni.

Kazenski zakonik v 23. členu predpisuje globe, ki jih glede na višino razvršča v VI. kategorij:

- I. kategorija 335 € : Od 1. januarja 2024: 515 €.];
- II. kategorija 3.350 € : Od 1. januarja 2024: 5.150 €.];
- III. kategorija 6.700 € : Od 1. januarja 2024: 10.300 €.];
- IV. kategorija 16.750 € : Od 1. januarja 2024: 25.750 €.];
- V. kategorija 67.000 € : od 1. januarja 2024: 103.000 €.];
- VI. kategorija 670.000 € : od 1. januarja 2024: 1.030.000 €.]

V 184. členu je predpisana kazen za tistega, ki namenoma ne ravna po odredbi ali zahtevi uradne osebe, zadolžene za opravljanje kakršnega koli nadzora, ali uradne osebe, ki je zadolžena ali pooblaščenca za odkrivanje ali preiskovanje kaznivih dejanj, ali pri izvajanju katere zakonske določbe preprečuje, ovira ali onemogoča izvedo, se kaznuje z zaporom do treh mesecev ali denarno kaznijo II. stopnje.

Razkazovanje spolnih organov je sankcionirano v 430.a člen in za tovrstno kršitev je predpisana globa I. kategorije. Ista globa (431. člen) je predpisana tudi za povzročanje hrupa s katerim se moti nočni počitek sosedov.

Oseba, ki (426. člen) v vinjenem stanju ovira promet ali krši javni red ali ogroža varnost drugega ali stori dejanje, pri katerem je potrebna posebna previdnost, da se prepreči nevarnost za življenje ali zdravje tretjih oseb se kaznuje z zaporom do šestih dni ali denarno kaznijo I. stopnje.

Zaradi protipravnega oviranja pri gibanju na javni cesti ali se skupaj z enim ali več drugimi proti njegovi izrecno izraženi volji še naprej vsiljuje drugemu ali mu še naprej moteče sledi se kaznuje z zaporom do enega meseca ali denarno kaznijo II. Stopnje (426. člen).

Kdor pri opravljanju službe, poklica ali podjetja diskriminira osebe zaradi njihove rase, vere, življenjskega prepričanja, spola ali heterospolne ali istospolne usmerjenosti, se kaznuje z zaporom do dveh mesecev ali denarno kaznijo III. kategorije. (429.člen)

Prekrški beračenja in nezakonitega kampiranja so določeni v lokalnih prepisih.

---

⁸ <https://wetten.overheid.nl/BWBR0001854/2024-01-01/0#BoekTweed>

6. PRESOJA POSLEDIC, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.1 Presoja administrativnih posledic:

a) V postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov:

Določbe predloga zakona ne prinašajo posledic v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov.

b) Pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov:

Določbe predloga zakona ne prinašajo posledic pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov.

6.2 Presoja posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki:

Določbe predloga zakona ne prinašajo posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki.

6.3 Presoja posledic za gospodarstvo:

Določbe predloga zakona ne prinašajo posledic za gospodarstvo.

6.4 Presoja posledic za socialno področje:

Določbe predloga zakona ne prinašajo posledic za socialno področje.

6.5 Presoja posledic za dokumente razvojnega načrtovanja:

Določbe predloga zakona ne prinašajo posledic za dokumente razvojnega načrtovanja.

6.6 Presoja posledic za druga področja:

Določbe predloga zakona ne prinašajo posledic za druga področja.

6.7 Izvajanje sprejetega predpisa:

a) Predstavitev sprejetega zakona:

Za zagotovitev učinkovitega izvajanja tega zakona bo predlagatelj pripravil ustrezna usposabljanja ter ciljnim skupinam in širši javnosti predstavil novosti.

b) Spremljanje izvajanja sprejetega predpisa:

Izvajanje tega zakona bo spremljalo ministrstvo, pristojno za notranje zadeve.

6.8 Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona:

Druge tovrstne okoliščine niso podane.

7. PRIKAZ SODELOVANJA JAVNOSTI PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA:

Predlog zakona je bil objavljen na portalu E-demokracija 17. 1. 2024, istega dne je bil poslan v notranje in strokovno usklajevanje.

8. PODATEK O ZUNANJEM STROKOVNJAKU OZIROMA PRAVNI OSEBI, KI JE SODELOVALA PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA, IN ZNESKU PLAČILA ZA TA NAMEN:

Pri pripravi predloga zakona niso sodelovali zunanji strokovnjaki oziroma pravne osebe.

9. NAVEDBA, KATERI PREDSTAVNIKI PREDLAGATELJA BODO SODELOVALI PRI DELU DRŽAVNEGA ZBORA IN DELOVNIH TELES

- Boštjan Poklukar, minister za notranje zadeve,
- Helga Dobrin, državna sekretarka, Ministrstvo za notranje zadeve,
- Tina Heferle, državna sekretarka, Ministrstvo za notranje zadeve,
- dr. Darijo Levačič, generalni direktor Direktorata za policijo in druge varnostne naloge, Ministrstvo za notranje zadeve,

II. BESEDILO ČLENOV

ZAKON

O VARSTVU JAVNEGA REDA IN MIRU (ZJRM-2)

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen (namen zakona)

(1) Ta zakon ureja varstvo javnega reda in miru ter določa ravnanja, ki pomenijo kršitev javnega reda in miru na javnem kraju ali v zasebnem prostoru ter sankcije za taka ravnanja.

(2) Namen tega zakona je uresničevanje pravice ljudi do varnosti in dostojanstva z varovanjem pred dejanji, ki posegajo v telesno in duševno celovitost posameznika ali posameznice (v nadaljnjem besedilu: posameznik), ovirajo izvrševanje pravic in dolžnosti ljudi, državnih organov, organov samoupravnih lokalnih skupnosti in nosilcev javnih pooblastil ali nezakonito posegajo v pristojnosti državnih organov.

2. člen (opredelitev izrazov)

(1) Posamezni izrazi, uporabljeni v tem zakonu, imajo naslednji pomen:

1. **javni red in mir** pomeni stanje, v katerem je zagotovljeno neovirano izvrševanje pravic in dolžnosti po ustavi in zakonih;
2. **javni kraj** je vsak prostor, ki je brezpogojno ali pod določenimi pogoji dostopen vsakomur in ne gre za kibernetični prostor;
3. **zasebni prostor** je prostor, ki je v zasebni lasti ali posesti in je dostop vanj dovoljen le s soglasjem lastnika ali lastnice (v nadaljnjem besedilu: lastnik), posestnika ali posestnice (v nadaljnjem besedilu: posestnika) ali druge upravičene osebe;
4. **pretep** je medsebojno izmenjavanje udarcev, brc ali podobna uporaba fizične sile med dvema ali več osebami;
5. **nedostojno vedenje** je vedenje posameznika ali skupine, s katerim povzroči vznemirjenje, razburjenje ali ogrožanje posameznika ali skupine ali kadar z žaljivimi besedami in ali dejanji škoduje ugledu posameznika ali skupine;
6. **nedostojno vedenje do uradne osebe** je vedenje posameznika ali skupine, s katerim povzroči vznemirjenje, razburjenje ali ogrožanje uradne osebe ali kadar z žaljivimi besedami ali dejanji škoduje ugledu uradne osebe ali državnega organa, organa lokalne samouprave ali nosilca javnega pooblastila;
7. **uradna oseba** po tem zakonu je oseba, ki izvaja uradna dejanja oziroma uradne naloge;

8. **uradno dejanje** je dejanje uradnih oseb, ki ga opravljajo v okviru svojih pristojnosti in temeljijo na zakonu ali na zakonitem predpisu;
9. **družinski člani** so osebe, ki so kot družinski člani opredeljene v zakonu, ki določa preprečevanje nasilja v družini;
10. **kolaborantske organizacije iz časa druge svetovne vojne** so organizacije ali skupine, ki so na ozemlju sedanje Republike Slovenije v času druge svetovne vojne sodelovale z okupatorsko nacistično Nemčijo (Tretji rajh), Kraljevino Italijo, Kraljevino Madžarsko ter Neodvisno državo Hrvaško, in sicer: Prostovoljna protikomunistična milica (vaške straže ter Legija smrti), Slovensko domobranstvo, Gorenjska samozaščita, Slovenski narodni varnostni zbor, Jugoslovanska vojska v domovini (četniki), Vermani, Raztrganci, Črna roka, Madžarska stranka suličastega križa, Koroška ljudska zveza, Štajerska domovinska zveza, Srbski prostovoljni korpus in ustaši.

(2) V zakonu uporabljeni izrazi, zapisani v moški slovnični obliki, se uporabljajo kot nevtralni za ženski in moški spol.

3. člen **(vzdrževanje javnega reda in miru)**

(1) Vzdrževanje javnega reda in miru je delovanje državnih organov in lokalnih skupnosti, ki s predpisi ter ukrepi državnih in drugih organov zagotavljajo, da se prepreči ravnanja in nevarnosti, ki ogrožajo varnost ter javni red in mir, kadar ta grozi skupnosti ali posamezniku.

(2) Za red v objektu ali na določenem območju skrbi tisti, ki je odgovoren za njegovo zagotavljanje v okviru svojih pristojnosti ali predpisov.

II. PREKRŠKI ZOPER JAVNI RED IN MIR

4. člen **(izobešanje zastave tuje države)**

(1) Zastave tujih držav se lahko izobesijo tako, da so javno vidne ob uradnih ali delovnih obiskih voditeljev držav, uradnih delegacij ali uradnih predstavnikov zakonodajnih, sodnih ali izvršilnih organov tujih držav, ob mednarodnih srečanjih in mednarodnih športnih ali drugih javnih prireditvah ali javnih shodih z mednarodno udeležbo ter pred hoteli in drugimi objekti, kjer se z izobešanjem označuje njihova namembnost.

(2) Zastave tujih držav se izobesijo samo, če obstajajo razlogi iz prejšnjega odstavka in tako, da se s tem ne krni ugleda Republike Slovenije ali tuje države, smiselno na krajih in na način, kot ga določa predpis, ki ureja izobešanje zastave Republike Slovenije.

(3) Kdor izobesi tujo zastavo v nasprotju s prvim ali drugim odstavkom tega člena ali izobesi tujo zastavo, ki je poškodovana ali drugače neprimerna, se kaznuje z globo 80 evrov.

(4) Pravna oseba ali samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka, se kaznuje z globo 500 do 1.500 evrov.

(5) Odgovorna oseba pravne osebe ali podjetnika posameznika ali posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, iz četrtega odstavka tega člena, se kaznuje z globo 250 do 500 evrov.

(6) Odgovorna oseba državnega organa ali organa samoupravne lokalne skupnosti, ki stori prekršek iz tretjega odstavka, se kaznuje z globo 500 evrov.

5. člen **(zbiranje prostovoljnih prispevkov)**

(1) Prostovoljne prispevke lahko zbirajo nepridobitne pravne in fizične osebe, ki imajo dovoljenje upravne enote, na območju katere imajo sedež ali stalno prebivališče.

(2) Dovoljenje se izda v primerih, ko prosilec ali od prosilca pooblaščen oseba izkaže upravičen razlog. Kot upravičen razlog se šteje bolezen, telesna poškodba, elementarna ali druga nesreča, v kateri je prosilec utrpel veliko premoženjsko škodo. Nepridobitni pravni osebi, ki ureja nevladne organizacije, se dovoljenje izda tudi, če izkaže, da bo zbrane prispevke uporabila za humanitarni ali splošno koristen namen, ki ga lahko uresniči v okviru zakonitega opravljanja registrirane ali v temeljnem oziroma drugem aktu določene dejavnosti. Kot humanitarni namen se štejejo humanitarni nameni, kot so določeni v zakonu, ki ureja humanitarne organizacije. Kot splošno koristen namen se štejejo skrb za varstvo živali in okolja, urejanje kraja, dejavnosti za krepitev in ohranjanje zdravja, izgradnja ter urejanje objektov za šport in rekreacijo in podobno.

(3) Upravna enota v dovoljenju določi namen in način zbiranja prostovoljnih prispevkov in rok veljavnosti dovoljenja. Rok veljavnosti dovoljenja se določi glede na namen zbiranja prispevkov.

(4) Prostovoljne prispevke, ki so bili pridobljeni ali porabljeni v nasprotju s tem zakonom, mora zbiratelj nakazati oziroma izročiti upravičencu oziroma v humanitarne namene, kot so določeni v zakonu, ki ureja humanitarne organizacije, če je upravičenec umrl oziroma ta več ne obstaja v roku 30 dni od ugotovitve prekrška.

(5) Določbe tega zakona se ne uporabljajo za zbiranje prispevkov, ki so urejeni z drugimi predpisi, za zbiranje prostovoljnih prispevkov, ki se zbirajo v prostorih verskih skupnosti za verske namene in za zbiranje prostovoljnih prispevkov, ki se zbirajo na način, ki ne predstavlja motenja miru, vznemirjenosti ali nadlegovanja ljudi na javnih krajih ali zasebnih prostorih.

(6) Kdor zbira prostovoljne prispevke v nasprotju s prvim ali četrtem odstavkom tega člena, se kaznuje z globo 120 evrov.

(7) Kdor zbira prostovoljne prispevke na vsiljiv ali žaljiv način se kaznuje z globo 160 evrov.

(8) Pravna oseba ali samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, ki stori prekršek iz prvega odstavka, se kaznuje z globo od 500 evrov do 3.000 evrov.

(9) Odgovorna oseba pravne osebe ali podjetnika posameznika ali posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, se za prekršek iz prvega odstavka tega člena kaznuje z globo od 250 evrov do 500 evrov.

6. člen **(nasilno in drzno vedenje)**

(1) Kdor izziva ali koga spodbuja k pretepu ali se vede na drzen, nasilen, nesramen, žaljiv ali podoben način ali koga zasleduje in s takšnim vedenjem pri njem povzroči občutek ponižanosti, ogroženosti, prizadetosti ali strahu, se kaznuje z globo od 300 do 500 evrov.

(2) Kdor koga udari, se kaznuje z globo od 400 evrov do 700 evrov.

(3) Kdor se pretepa, se kaznuje z globo od 600 evrov do 1.200 evrov.

(4) Kdor na športni prireditvi stori prekršek iz prvega odstavka tega člena, se kaznuje z globo od 500 do 1.000 evrov, za prekršek iz drugega odstavka tega člena se kaznuje z globo od 600 do 1.100 evrov, za prekršek iz tretjega odstavka tega člena pa z globo od 1.500 do 2.500 evrov.

7. člen **(nasilno in drzno vedenje proti družinskim članom)**

(1) Kdor družinskega člana izziva ali spodbuja k pretepu ali se vede na drzen, nasilen, nesramen, žaljiv ali podoben način ali ga zasleduje in s takšnim vedenjem pri njem povzroči občutek ponižanosti, ogroženosti, prizadetosti ali strahu in ne gre za dalj časa trajajoče ali ponavljajoče dejanje in niso nastale posledice za zdravje oškodovanca, se kaznuje z globo od 400 do 600 evrov.

(2) Kdor družinskega člana udari, se kaznuje z globo od 500 evrov do 1.100 evrov.

(3) Kdor se pretepa z družinskim članom, se kaznuje z globo od 700 evrov do 1.300 evrov.

8. člen **(nedostojno vedenje)**

(1) Kdor se na javnem kraju prepira, vpije ali se nedostojno vede na način, opisan v 5. točki 2. člena tega zakona, se kaznuje z globo od 120 do 400 evrov.

(2) Kdor se prepira, vpije, ovira izvajanje uradnih dejanj ali se nedostojno vede do uradne osebe pri uradnem poslovanju ali zaradi uradnega poslovanja, se kaznuje z globo od 500 do 1000 evrov.

(3) Kdor na javnem kraju spolno občuje, razkazuje spolne organe ali na vsiljiv način ponuja spolne usluge in s tem koga moti, povzroči vznemirjenje ali zgražanje ljudi, se kaznuje z globo od 120 do 400 evrov.

(4) Kdor na javnem kraju v strnjenih naseljih, na javnih zbiranjih, ob prometnih povezavah, v turističnih krajih ali v bližini vzgojno-varstvenih ali vzgojno-izobraževalnih zavodov, kjer se zbirajo otroci in mladoletniki razkazuje spolne organe se kaznuje z globo od 300 do 600 evrov .

(5) Omejitve iz prejšnjega odstavka ne veljajo na krajih ali v objektih, ki so posebej namenjeni vstopu, zadrževanju ali nastanitvi ljudi brez oblačil ali za potrebe umetniškega izražanja za film, televizijo, gledališke predstave, druge javne nastope, humanitarne, kulturno zgodovinske, reklamne in druge komercialne namene, v skladu s predpisi, ki urejajo posamezna področja.

9. člen **(povzročanje hrupa)**

(1) Kdor z uporabo televizijskega ali radijskega sprejemnika, drugega akustičnega aparata ali akustične naprave ali glasbila moti mir ali počitek ljudi in to ni posledica dovoljene dejavnosti, se kaznuje z globo 150 do 300 evrov.

(2) Kdor na nedovoljen način med 22.00 in 6.00 uro moti mir ali počitek ljudi s hropom in ne gre za nujne interventne-vzdrževalne posege, se kaznuje z globo od 200 do 400 evrov.

(3) Prekršek iz tega člena je storjen tudi, če uradna oseba na podlagi anonimne prijave hrup osebno zazna na kraju ali če prijavitelj v postopku izjavi, da ne želi sodelovati kot priča ali oškodovanec.

(4) Pravna oseba ali samostojni podjetnik posameznik ali samostojna podjetnica posameznica ali posameznik ali posameznica, ki samostojno opravlja dejavnost, ki stori prekršek iz prvega ali drugega odstavka tega člena, se kaznuje z globo od 500 do 3.000 evrov.

(5) Odgovorna oseba pravne osebe ali podjetnika posameznika ali posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, ki zaposluje druge osebe, se za prekršek iz prvega ali drugega odstavka tega člena kaznuje z globo od 250 do 500 evrov.

10. člen **(beračenje na javnem kraju)**

Kdor na vsiljiv ali žaljiv način koga nadleguje z beračenjem za denar ali druge materialne dobrine, se kaznuje z globo 200 do 400 evrov.

11. člen **(uporaba nevarnih predmetov)**

(1) Kdor uporablja acetilen (karbid) ali druge plinske zmesi za pokanje, in s tem povzroči vznemirjenje ali občutek ogroženosti, se kaznuje z globo 250 do 500 evrov. Pokanje z naštetimi sredstvi je dovoljeno v času velikonočnih praznikov ali praznika dela, ob sočasnem upoštevanju splošnih varnostnih navodil, določena za acetilen (karbid) in druge plinske zmesi za pokanje.

(2) Kdor na javnem kraju nosi, razkazuje ali uporablja, nože, sablje, sekire, dekorativno orožje, onesposobljeno orožje, imitacije oziroma replike orožja, starinsko oziroma staro orožje, plašilno-signalno orožje oziroma orožje izdelano in namenjeno za alarm, plašenje in signaliziranje ali druge predmete, ki so po videzu podobni orožju, pa se v skladu z zakonom, ki ureja razvrstitev in kategorizacijo orožja ne štejejo za orožje, in s tem povzroči vznemirjenje ali občutek ogroženosti, se kaznuje z globo 120 evrov.

(3) Kdor nosi, razkazuje ali uporablja predmete iz prejšnjega odstavka na način, ki vzbuja videz, da izvaja naloge uradnih ali vojaških oseb, se kaznuje z globo od 500 do 1.000 evrov.

(4) Če je prekršek iz prejšnjega odstavka storjen v skupini najmanj dveh oseb, se posameznik kaznuje z globo od 1.000 do 2.000 evrov.

(4) Ne glede na drugi ali tretji odstavek tega člena se lahko predmeti iz drugega odstavka tega člena nosijo, razkazujejo ali uporabljajo kot rekvizit za film, televizijo, gledališke predstave, druge javne nastope, humanitarne, kulturno zgodovinske, reklamne in druge komercialne namene, v skladu s predpisi, ki urejajo področje uporabe uniforme, položajnih oznak in simbolov uradnih organov ali vojaških oseb, ali nastopajočih na prireditvah, katerih del programa je nošenje, razkazovanje ali uporaba predmetov iz drugega odstavka tega člena in so organizirane v skladu z zakonom, ki ureja javna zbiranja.

12. člen **(uporaba uniform ali drugih oblačil, podobnih uniformi)**

(1) Kdor nosi uniformo ali oblačila, podobna uniformi uradnih ali vojaških oseb, in s svojim ravnanjem, zadrževanjem na določenem javnem ali zasebnem kraju ali z uporabo opreme ali pripomočkov nakazuje, da izvaja naloge uradnih oseb, se kaznuje z globo od 500 do 1.000 evrov.

(2) Če je prekršek iz prejšnjega odstavka storjen v skupini najmanj dveh oseb, se posameznik kaznuje z globo od 1.000 do 2.000 evrov.

(3) Posameznik v skupini najmanj dveh oseb, ki nosi uniformo ali oblačila, podobna uniformi uradnih oseb, in s svojim ravnanjem, zadrževanjem na določenem javnem ali zasebnem kraju in z uporabo jasno izraženih simbolov (grb, zastava, pripadnost ipd.) ali z razkazovanjem hierarhične ureditve skupine kot varnostne formacije, ali uporabo vozil, na katerih so nameščene prepoznavne oznake, ali z uporabo

opreme ali pripomočkov, navzven prikazuje kot, da gre za policijsko ali vojaško enoto, se kaznuje z globo od 1.500 do 2.500 evrov.

(4) Ne glede na prvi, drugi in tretji odstavek tega člena se uniforma ali oblačila, podobna uniformi uradnih ali vojaških oseb in druga oprema ali pripomočki, lahko nosijo kot rekvizit za film, televizijo, gledališke predstave, druge javne nastope, humanitarne, kulturno zgodovinske, reklame in druge komercialne namene, v skladu s predpisi, ki urejajo področje uporabe uniforme, položajnih oznak in simbolov uradnih organov ali vojaških oseb, ali nastopajočih na prireditvah, katerih del programa je nošenje, razkazovanje ali uporaba predmetov iz prvega in drugega odstavka tega člena in so organizirane v skladu z zakonom, ki ureja javna zbiranja.

13. člen **(poškodovanje uradnega napisa, oznake ali odločbe)**

(1) Kdor namerno poškoduje napis ali oznako državnega organa, organa samoupravne lokalne skupnosti ali nosilca javnih pooblastil ali kdor namerno raztrga, zamaže ali na drug način poškoduje ali odstrani uradno objavljeno odločbo (odločbe, sklepi) teh organov v času, ko takšna odločba učinkuje, se kaznuje z globo od 120 do 500 evrov.

(2) Pravna oseba ali samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka, se kaznuje z globo od 750 do 3000 evrov.

(3) Odgovorna oseba pravne osebe ali podjetnika posameznika ali posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, se za prekršek iz prvega odstavka tega člena kaznuje z globo od 200 do 600 evrov.

14. člen **(pisanje po objektih)**

Kdor piše ali riše po zidovih, ograjah ali drugih javno dostopnih krajih, razen na krajih, kjer je to dovoljeno, se kaznuje z globo 300 evrov.

15. člen **(uničevanje državnih simbolov)**

Kdor na javnem kraju namenoma zažge ali kako drugače poškoduje ali uniči zastavo ali grb Republike Slovenije, zastavo Evropske unije ali zastavo tuje države, se kaznuje z globo 250 do 500 evrov.

16. člen **(vandalizem)**

Kdor namenoma poškoduje, prevrne, odstrani ali kako drugače v nasprotju z namenom uporabe ravna s spominskimi obeležji in z objekti javne infrastrukture, kot so: komunalna infrastruktura, javna razsvetljava, cestnoprometni znaki, priprave in naprave na rekreativnih površinah, igrala na otroških površinah in podobne javne naprave, se kaznuje z globo od 200 do 800 evrov.

17. člen **(kampiranje in prenočevanje)**

(1) Kdor kampira na javnem kraju, ki za to ni določen, ali na zasebnem prostoru brez soglasja lastnika, posestnika, imetnika pravice razpolaganja z zasebnim prostorom ali z drugim predpisom ni drugače določeno in s takšnim ravnanjem koga vznemirja, se kaznuje z globo 300 evrov.

(2) Samoupravne lokalne skupnosti lahko s svojimi predpisi določijo pogoje, območja in red kampiranja na svojem območju.

(3) Kdo prenočuje ali spi na javnem kraju ali drugih dostopnih prostorih, ki za to niso namenjeni, in s takšnim ravnanjem koga vznemirja s kaznuje z globo 100 evrov.

(4) Uradna oseba lahko odredi odstranitev vozila s kraja kampiranja ali prenočevanja. Kdor ne upošteva ukrepa uradne osebe, ki odredi odstranitev vozila s kraja kampiranja ali prenočevanja se kaznuje z globo od 500 do 1.000 evrov. Stroške odstranitve vozila nosi lastnik ali uporabnik vozila.

18. člen (ogrožanje z živalmi)

Kdor pri posamezniku s ščuvanjem živali namenoma povzroči občutek strahu ali ogroženosti, se kaznuje z globo od 250 do 500 evrov.

19. člen (javni red in mir v gostinskih obratih)

(1) Posameznik, zaposlen v gostinskem obratu, ki takoj, ko je to mogoče, policiji ne naznani kršitve javnega reda in miru v gostinskem obratu za prekrške iz drugega ali četrtega odstavka 6. člena tega zakona, se kaznuje z globo od 250 do 500 evrov.

(2) Pravna oseba ali samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka, se kaznuje z globo od 750 do 3000 evrov.

(3) Odgovorna oseba pravne osebe ali podjetnika posameznika ali posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, se za prekršek iz prvega odstavka tega člena kaznuje z globo od 200 do 400 evrov.

20. člen (neupoštevanje zakonitega ukrepa uradnih oseb)

(1) Kdor ne upošteva na kraju samem odrejenega zakonitega ukrepa ali odredbe uradne osebe, se kaznuje z globo od 400 do 1.000 evrov.

(2) Kdor krši odredbo ali odločbo pristojnega državnega organa, s katero je prepovedan dostop, zadrževanje, snemanje ali fotografiranje na določenem kraju, se kaznuje z globo od 250 do 500 evrov.

(3) Kdor se brez razlogov ali po njihovem preteku zadržuje v prostorih državnega organa, prostorih samoupravne lokalne skupnosti ali nosilca javnih pooblastil in jih na opozorilo pristojnih oseb ne zapusti, se kaznuje z globo 200 evrov ter se ga iz zgoraj omenjenih prostorov odstrani.

21. člen (prepoved uporabe simbolov nacistične ali fašistične ideologije)

(1) Kdor na javnem kraju nosi, obeša, razkazuje, vzklika, izvaja, distribuira, objavlja ali kako drugače uporablja pozdrave, himne oziroma pesmi, zastave, uniforme, znake, parole oziroma gesla in druge oznake ter z njimi povezana slikovna in avdiovizualna gradiva, ki so značilni za nacizem, fašizem ter njune kolaborantske organizacije iz časa druge svetovne vojne in s takšnim ravnanjem koga vznemirja ali razburja ali ogroža, se kaznuje z globo od 500 do 1.000 evrov.

(2) Če je prekršek iz prvega odstavka storjen v skupini najmanj dveh oseb, se posameznik kaznuje z globo od 1.000 do 2.000 evrov.

(3) Ne glede na prejšnji odstavek se lahko pozdrave, himne oziroma pesmi, zastave, uniforme, znake, parole oziroma gesla in druge oznake ter z njimi povezana slikovna in avdiovizualna gradiva, ki so značilni za nacizem, fašizem ter njune kolaborantske organizacije iz časa druge svetovne vojne, uporablja za namene izobraževanja v skladu z javno veljavnimi izobraževalnimi programi, razširjanja programskih vsebin v medijih, opravljanja znanstvenoraziskovalnih nalog na področju arhivistike, zgodovine in drugih znanstvenih ved, javnih muzejskih zbirk, zbirk javnega arhiva ali javnih knjižnic, zasebnih zbirk, kot rekvizite za film, televizijo, gledališke predstave in druge kulturne prireditve, kot jih določa zakon, ki ureja uresničevanje javnega interesa za kulturo, in za druge oblike svobode izražanja, če se ne uporabljajo za protipravne namene povelečevanja, odobravanja ali spodbujanja nacistične ali fašistične ideologije.

22. člen **(lažna naznanitev prekrška)**

Kdor z lažnim naznanilom prekrška po tem zakonu povzroči interveniranje policije, občinskih redarjev, reševalcev, gasilcev in se naznanitelj zaveda oziroma bi se moral zavedati, da take kršitve ni bilo, se kaznuje z globo od 200 do 500 evrov.

23. člen **(prepoved vzbujanja nestrpnosti)**

- (1) Kdor koga iz razlogov narodnostne, rasne ali etnične pripadnosti izziva ali spodbuja k pretepu ali se vede na drzen, nasilen, nesramen in žaljiv način, ga zasleduje in s takšnim vedenjem pri njem povzroči občutek ponižanosti, ogroženosti, prizadetosti ali strahu, se kaznuje z globo od 500 do 1.000 evrov.
- (2) Kdor koga iz razlogov spolne usmerjenosti ali verske opredelitve oziroma pripadnosti, gmotnega stanja, rojstva, izobrazbe, družbenega položaja, invalidnost ali katerokoli druge osebne okoliščine izziva ali spodbuja k pretepu ali se vede na drzen, nasilen, nesramen in žaljiv način, ga zasleduje in s takšnim vedenjem pri njem povzroči občutek ponižanosti, ogroženosti, prizadetosti ali strahu, se kaznuje z globo od 500 do 1.000 evrov.
- (3) Kdor koga udari zaradi razlogov nevednih v prvem in drugem odstavku tega člena, se kaznuje z globo od 700 do 1.200 evrov.
- (4) Kdor se pretepa zaradi razlogov nevednih v prvem in drugem odstavku tega člena, se kaznuje z globo od 900 do 1.400 evrov.
- (5) Kdor se nasilno vede proti družinskim članom iz razlogov nevednih v prvem in drugem odstavku tega člena, se kaznuje z globo od 1.000 do 1.500 evrov.
- (6) Kdor se na javnem kraju prepira, vpije ali se nedostojno vede iz razlogov navedenih v prvem in drugem odstavku tega člena se kaznuje z globo od 500 do 1000 evrov.
- (7) Kdor piše ali riše po zidovih, ograjah ali drugih javno dostopnih krajih, razen na krajih, kjer je to dovoljeno iz razlogov nevednih v prvem in drugem odstavku tega člena, se kaznuje z globo 200 do 400 evrov.
- (8) Kdor na javnem kraju namenoma zažge ali kako drugače poškoduje ali uniči zastavo ali grb Republike Slovenije, zastavo Evropske unije ali zastavo tuje države iz razlogov nevednih v prvem in drugem odstavku tega člena, se kaznuje z globo 500 do 700 evrov.

III. ZASEG PREDMETOV

24. člen (policijski zaseg predmetov)

- (1) Policist ali vojaški policist sme brez predhodne odločbe pristojnega organa zaseči predmete, povezane s prekrški iz 6., 7., 8., 9., 11., 12. in 14. člena tega zakona, tudi če niso storilčeva last.
- (2) Za prekrške iz prejšnjega odstavka se lahko izreče stranska sankcija odvzem predmetov.

24. člen (pooblastilo redarju za zaseg predmetov)

- (1) Občinski redar brez predhodne odločbe pristojnega organa zaseže predmete prekrška iz 5. člena, 9. člena, 10. člena in 11. člena tega zakona.
- (2) Za prekrške iz prejšnjega odstavka se lahko izreče stranska sankcija odvzem predmetov.

IV. POSEBNI UKREPI ZA ZAGOTOVITEV JAVNEGA REDA IN MIRU

26. člen (izključitev energetskih virov)

- (1) Za preprečitev nadaljevanja prekrška, s katerim se moti ali vznemirja javnost, lahko policist z ustno odredbo ukaže upravljavcu začasen izklop dobave elektrike, plina ali vode pri kršitelju, če to nima hujših posledic za druge osebe in je ukrep sorazmeren glede na kršitev. Izklop lahko traja do vzpostavitve javnega reda in miru, vendar ne več kot šest ur.
- (2) Kršitelj plača stroške izklopa in priklopa ter morebitno nastalo škodo.
- (3) Upravljavec mora zagotoviti ponovno dobavo elektrike, plina ali vode takoj, ko od policista prejme ustno odredbo.
- (4) Pravna oseba ali samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, ki ne ravna v skladu z odredbo iz prvega ali drugega odstavka tega člena, se kaznuje z globo od 500 do 2.500 evrov.
- (5) Odgovorna oseba pravne osebe ali samostojnega podjetnika posameznika ali posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, se za prekršek iz prejšnjega odstavka kaznuje z globo od 400 do 1.200 evrov.

V. NADZOR

27. člen (pristojnost)

- (1) Za nadzor, zaseg predmetov in odločanje o prekrških iz tega zakona je pristojna policija.
- (2) Za nadzor, zaseg predmetov in odločanje o prekrških iz tega zakona je pristojna vojaška policija v skladu z zakonom, če prekršek stori vojaška oseba med opravljanjem vojaške službe. Vojaška policija je v skladu z zakonom pristojna tudi za nadzor, zaseg predmetov in odločanje o prekrških, če je prekršek storjen v objektih in okoliših, ki so posebnega pomena za obrambo ali na območju vojaškega tabora.

(3) Za nadzor nad izvajanjem določb o prekrških iz 8., 9., 10. člena, iz prvega odstavka 11. člena, iz 13., 14., 16., 17., 18., 20., 21. in 22. člena tega zakona ter za odločanje o teh prekrških je pristojno tudi občinsko redarstvo.

28. člen
(višina globe v hitrem postopku o prekršku)

Za prekrške iz tega zakona se sme v hitrem postopku izreči globa tudi v znesku, ki je višji od najnižje predpisane globe, določene s tem zakonom.

VI. PREHODNI IN KONČNI DOLOČBI

29. člen
(prenehanje veljavnosti)

Z dnem uveljavitve tega zakona preneha veljati Zakon o varstvu javnega reda in miru (Uradni list RS, št. 70/06 in 139/20).

30. člen
(začetek veljavnosti)

Ta zakon začne veljati trideseti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

III. OBRAZLOŽITEV

K 1. členu:

V prvem členu je določeno, da zakon ureja varstvo javnega reda in miru ter določa ravnanja, ki pomenijo kršitev javnega reda in miru na javnem in zasebnem prostoru. Zakon o prekrških (ZP-1) v 3. členu določa, da se prekrški lahko določijo z zakonom, uredbo Vlade Republike Slovenije in z odlokom lokalne skupnosti. Namen zakona je uresničevanje pravice posameznika do varnosti in dostojanstva (kot temeljne človekove dobrine in ustavne pravice, ki jo določa 34. člen Ustave Republike Slovenije). Varovanje javnega reda in miru pomeni varovanje pred dejanji, ki posegajo v telesno ali duševno celovitost posameznika in pred dejanji, s katerimi se povzročata motenje miru, vznemirjenost ljudi, oviranje izvrševanja pravic in dolžnosti posameznikov, državnih organov, organov lokalnih skupnosti in nosilcev javnih pooblastil.

K 2. členu:

V tem členu so definirani posamezni izrazi.

1. Pojem: **javni red in mir**

Javni red in mir sta dobrini, ki izključujeta protipravna dejanja, s katerimi se kršijo splošna pravila vsakdanjega dela in življenja. Pomenita varno in mirno počutje ljudi, njihovo neovirano gibanje na javnih krajih in drugih površinah, uporabo javnih objektov, stanovanj in drugih prostorov, nemoteno opravljanje uradnih opravil državnih in drugih organov, organizacij ter skupnosti oziroma optimalno varnost znotraj družbene skupnosti. Pojem »mir« se pojavlja v tesni povezavi z »varnostjo« in »redom«. Mir obravnavamo s pozitivnega in negativnega vidika. Negativni vidik mira imenujemo ne-mir in predstavlja določeno stopnjo nevarnosti ali ogrožanja. Za našo obravnavo in opredelitev pa je pomembnejši pozitiven vidik, ki ga pojmuje »mir kot stanje brez vojne ..., stanje brez spora med ljudmi ..., stanje brez velikih družbenih nasprotij ..., stanje brez hrupa in ropota ..., javni red in mir ...«, v osnutku pa je opredeljen kot občutek varnosti, nevznemirjenosti in sožitja. Iz same definicije javnega reda in miru, sklepamo, da gre za kršitev javnega reda in miru takrat, ko posamezniku ali državnim in drugim organom ni omogočeno izvrševanje njihovih pravic, ki jih imajo zagotovljene po ustavi in zakonih.⁹

Zato je v ta pojem nujna tudi umestitev prekrškov kot so razkazovanje nevarnih predmetov na način, ki vzbuja videz izvajanja nalog uradnih ali vojaških oseb in uporabo, uniform ali drugih oblačil, podobnih uniformi, s katerimi se vzbuja videz izvajanja nalog uradnih ali vojaških oseb ali s sočasno uporabo določenih predmetov vzbujajo videz, da gre za policijsko ali vojaško silo, katere delovanje nima podlage v zakonu. S tem se v pojem javni red in mir vključuje tudi prepoved tovrstnih ravnanj oziroma prekrškov. Na ta način se daje jasen signal posameznikom ali skupinam, da je monopol oblastne prisile v izključni pristojnosti demokratične in pravne države.

2. Pojem: **javni kraj**

To je najširši pomen javnega kraja. Pri opredelitvi izraza javnega kraja je poudarek na besedilu »je brezpogojno ali pod določenimi pogoji dostopen vsakomur«, kar pomeni, da so to prostori, območja, objekti, kjer se ljudje zadržujejo iz kakršnihkoli razlogov. To hkrati pomeni, da se po tem zakonu digitalno okolje (internet in druga omrežja, eter ...) ne šteje za javni kraj. Pogoj zadrževanja ter dostopnost morajo biti kumulativno izpolnjeni, da ima območje status javnega kraja. V tem smislu je na javni kraj omogočen prost dostop nedoločenemu številu oseb brez kakršnihkoli pogojev. To so ulice, trgi, javne ceste, pristanišča, luke, čakalnice, gostinski lokali, trgovinski in obrtni lokali itd. Zakon ZJRM-1, kot tudi ZJRM-2 kot »kraj« storitve prekrškov določa kraj kot **teritorialno površino**, ki jo je ločil na javni in zasebni prostor. Enako stališče je v svoji sodbi zavzelo tudi VS, št. IV IPS 98/2008. ZJRM-1 ne določa "medijskega" prostora, sploh pa ne sodobnih socialnih omrežij, ki v času nastajanja zakona še niso bila tako razširjena. Posledično v tem zakonu tudi ni prekrškov, ki bi lahko bili storjeni v medijih ali na socialnih omrežjih. Posameznik, ki bi na teh socialnih omrežjih lahko bil "žrtev", ima zagotovljeno pravno

---

⁹ Jarc, S., Nunič, M. (2007). Zakon o varstvu javnega reda in miru (ZJRM-1) : s komentarjem, GV Založba, Ljubljana, str. 32, 33.

varstvo svojega dobrega imena in časti na podlagi **18. poglavja KZ-1**, ki vsebuje kazniva dejanja zoper čast in dobro ime. Podobno definicijo javnega kraja določa tudi Zakon o graditvi objektov. Objekt v javni rabi je objekt ali del objekta, katerega raba je pod enakimi pogoji namenjena vsem: nestanovanjska stavba kot je gostinska stavba, poslovna in upravna stavba, trgovska stavba in stavba za storitvene dejavnosti, stavba za promet in stavba za izvajanje komunikacij, stavba splošnega družbenega pomena, obredna stavba in druga nestanovanjska stavba, če je namenjena javni rabi, in javna površina kot je javna cesta, ulica, trg, tržnica, igrišče, parkirišče, pokopališče, park, zelenica, rekreacijska površina.¹⁰ Vendar pa so pri teh oblikah javnega kraja razlike, saj so nekateri od teh javnih krajev po namenu in funkciji permanentno javni in torej odprti oziroma dostopni ves čas (ulice, trgi, javne ceste ...), medtem ko so drugi javni kraji po namenu in funkciji odprti le določen čas (npr. trgovinski in obrtni lokali, javna prometna sredstva). Ta razdelitev ima praktični in pravni pomen. To pomeni, da če oseba stori na ulici prekršek, je prekršek v vsakem primeru storjen na javnem kraju, ker je ulica permanentno (časovno neomejeno) odprti javni kraj. Če pa je bilo isto dejanje storjeno v gostinskem lokalu, ki je na tej ulici, vendar je bil lokal v času storitve prekrška zaprt, torej v času, ko lokal ne obratuje, potem prekršek ni bil storjen na javnem kraju. Podobno je s tako imenovanimi premičnimi javnimi kraji, kot so npr. sredstva javnega prevoza. Tudi ti kraji so javni kraji le določen čas, dokler so v funkciji nudenja javnih storitev. Javno prevozno sredstvo, dokler obratuje v javnem prometu, je namensko in funkcionalno javni kraj. Od trenutka, ko je javno prometno sredstvo prenehalo obratovati, preneha njegova funkcionalna narava javnega kraja. Bistvena razlika je torej čas, ko je določen kraj dostopen vsem (nedoločenemu številu oseb brez kakršnihkoli pogojev), po ali ob določenem času pa ta funkcija javnega kraja ne obstaja več. Naslednjo kategorijo javnih krajev obsegajo tudi kraji, kjer je dostop ljudem dovoljen le pod določenimi pogoji. To so npr.: športni stadioni in igrišča, kinodvorane, gledališča, koncertne dvorane, razstavniki prostori itd. Takšen pogoj je lahko uporaba kraja proti plačilu, kjer je vstop dovoljen vsakomur, ki kupi vstopnico, plača članarino ipd.

V praksi pa pride do dejanj, ki so storjena na kraju, ki ni javen, je pa ta prostor viden z javnega kraja. Pri tem je treba opozoriti, da je dostopnost vida tega dejanja z javnega kraja treba razumeti tako, da lahko to dejanje vidijo vse osebe, ki se nahajajo na določenem javnem kraju, če so v normalnem gibanju ali mirovanju. Uporaba določenih pomagal (različne optične naprave, brezpilotni zrakoplovi – droni) ne pride v poštev. Takšni prostori so lahko: balkoni, terase, dvorišča in podobno.¹¹

3. Pojem: zasebni prostor

Pojem zasebni prostor določa prostor, ki ni dostopen nedoločenemu številu oseb brez kakršnihkoli pogojev. Prav tako ta prostor ni v funkciji javne uporabe ali storitve. Gre torej za prostor, ki ga omejujejo fizične ali drugačne prepreke, ki onemogočajo prost vstop ali dostop vsakomur. To je lahko tudi ograjena terasa ali ograjen vrt pred hišo. Če gre pri tem za kršitev, katere učinki prehajajo iz zasebnega prostora na javni kraj, se šteje, da je kršitev storjena na javnem kraju.

Zasebni prostor je prostor, ki je v zasebni lasti ali posesti in je dostop vanj dovoljen le s soglasjem lastnika, posestnika¹² ali druge upravičene osebe. Opredelitev tega pojma (zasebnega prostora) je zato precej široka, predvsem pa ni vezana na lastninsko pravico, ker varuje tudi posestnika in drugo upravičeno osebo. Pri pojmu druge upravičene osebe si tega pojma ne smemo razlagati na restriktiven način, temveč gre za vsako osebo, ki v določenem zasebnem prostoru opravlja določene naloge. Pojem upravičene osebe se ne pokriva s pojmom odgovorne osebe, temveč je mnogo širši in zajema vse, ki opravljajo posamezne naloge. Razlaga navedenega pojma je pomembna zlasti v povezavi s kršitvijo

---

¹⁰ Gradbeni zakon (uradni list RS, št. 61/17, 72/17 – popr. in 65/20) 26. točka prvega odstavka 3. člena Gradbenega zakona.

¹¹ *Supra* opomba 1, str. 35.

¹² Stvarnopravni zakonik v 24. členu določa, da je (1) posest neposredna dejanska oblast nad stvarjo (neposredna posest) in da (2) ima posest tudi tisti, ki izvršuje dejansko oblast nad stvarjo prek koga drugega, ki ima neposredno posest iz kakršnegakoli pravnega naslova (posredna posest).

tretjega odstavka 20. člena, kjer je določeno, da se mora oseba odstraniti iz prostorov, kjer se neupravičeno zadržuje na zahtevo pristojne osebe.¹³

4. Pojem: **pretep**

Pretep je opredeljen kot medsebojno fizično obračunavanje z izmenjavo udarcev med dvema ali več osebami, kar pomeni, da ne gre za pretep, če ena oseba pretepa drugo, ta pa ji udarcev ne vrača ali se samo brani. Prekršek je torej storjen, če gre za najmanj dve osebi, ki si med seboj izmenjujeta udarce. Pod pojmom udarci so mišljene vse vrste udarcev z roko, ного ali drugimi deli telesa, npr. glavo. Ne pretepa se tisti, ki se brani ali tisti, ki razdvaja oziroma pomirja osebe, ki se pretepaajo.

Pojem pretep zajema izrazito fizično, telesno in neposredno dogajanje. Temelji na nasilnem fizičnem stiku ljudi (udarcih, brcah, davljenju, stiskanju in grizenju, praskanju vlečenju zvijanju, potiskanju, tlačanju s silo telesa, metanju drugega in enega na drugega). Ker komentar Kazenskega zakonika kot pretep opredeljuje spopad več oseb, in sicer najmanj treh, je v tem zakonu posebej opredeljen pojem pretepa, da ne bi prihajalo do dilem.¹⁴

5. Pojem: **nedostojno vedenje**

Kot izhaja že iz same zakonske določbe je nedostojno vedenje opredeljeno kot vedenje posameznika ali skupine, s katerim (se) povzroči vznemirjenje ali razburjenje ali ogrožanje posameznika ali skupine ali kadar z žaljivimi besedami ali dejanji škoduje ugledu posameznika ali skupine. Gre torej za opredelitev obnašanja posameznika ali skupine, ki pri drugem posamezniku, lahko tudi skupini posameznikov, povzroči spremembo v njihovem sicer normalnem razpoloženju (duševnem stanju) kot posledica celotnega čustvenega doživljanja vedenja drugega posameznika ali skupine posameznikov. V tej posledici je nujno, da se prizadeti posameznik počuti vznemirjenega, razburjenega ali ogroženega. Ob tolmačenju tovrstnih subjektivnih znakov razburjenosti, vznemirjenja pa je potrebno izhajati iz namenske razlage varovanja zakona, saj ni nujno, da se pri posameznikih razburjenost, vznemirjenost kaže z zunanjimi telesnimi znaki (tresenje, glasno govorjenje, ogorčenje, itd) temveč lahko posameznik pod stresom te znake potlači in uradni osebi na prvi pogled niso vidni, zato jim mora uradna oseba izluščiti/prepoznati v razgovoru. Subjektivne znak prekrška je potrebno tolmačiti široko, saj zadošča, že če oseba pokliče na 112 ali 113, kar kaže določeno vznemirjenost oziroma odmik od rutine/ normalnega poteka namena dela, poti, itd. Prav tako moramo pojem ogrožanja razumeti v kontekstu časa kršitve (v trenutku dogajanja kršitve), ne pa izhajati iz posameznikovega občutka ogroženosti, ko je kršitev že prenehala npr. zaradi intervencije policije ali je kršitelj prenehal s kršitvijo in se je ta subjektivni znak vznemirjenja, razburjenja ali ogrožanja (stres) že umiril oziroma normaliziral.

6. Pojem: **nedostojno vedenje do uradne osebe**

Ureditev javnega reda in miru posebej varuje uradne osebe pri opravljanju uradnih dejanj. Bistveni element nedostojnega vedenja je, da je takšno vedenje uperjeno proti uradnim osebam, s tem pa se posebej varuje uradne osebe pri izvajanju zakonskih nalog ali pooblastil. Pri tem ni nujno, da se uradna oseba zaradi nedostojnega vedenja počuti vznemirjeno, razburjeno ali ogroženo, zadošča tudi, da se z žaljivimi besedami ali dejanji škoduje ugledu uradne osebe ali državnega organa, organa lokalne samouprave ali nosilca javnega pooblastila.

Vrhovno sodišče Republike Slovenije je v zvezi s tem že obrazložilo, da: *»[D]rugi odstavek 7. člena ZJRM-1 določa, da se z globo kaznuje, kdor se prepira, vpije, ali se nedostojno vede do uradne osebe pri uradnem poslovanju. Omenjeno določilo je specialno v razmerju do prvega odstavka istega člena, ki vsebuje splošno prepoved nedostojnega vedenja na javnem kraju. Kvalificirana oblika prekrška iz*

---

¹³ Supra opomba 1, str. 35, 36.

¹⁴ Glej Korošec, D. (2018). Veliki znanstveni komentar posebnega dela Kazenskega zakonika (KZ-1). Uradni list Republike Slovenije : Pravna fakulteta, 2018-2019, Ljubljana, str. 467, 471. Glej tudi sodbo Vrhovnega sodišča RS, št. I Ips 319/2006, 15. 3. 2007, ECLI:SI:VSRS:2007:I.IPS.319.2006.

drugega odstavka 7. člena ZJRM-1 je namenjena zaščiti uradnih oseb državnih in lokalnih skupnosti, ki izvršujejo zakone ali podzakonske predpise, s čimer se posredno varuje tudi državo, ki preko teh oseb izvršuje zakone.«¹⁵ Višje sodišče v Celju pa je še pojasnilo, da kljub temu, če se policist zaradi izrečenih: »[b]esed po lastnih izpovedbah ni počutil razžaljenega, na izpolnjevanje zakonskih znakov prekrška po drugem odstavku 7. člena ZJRM-1 ne vpliva. Uporaba besed »ne me jebat« in »pička« v postopku, ki ga vodijo policisti kot uradne osebe v okviru uradnega poslovanja, nedvomno predstavlja nedostojno vedenje, ne glede na to, ali je s takimi besedami obdolženec želel žaliti policiste, ali je zgolj želel glasno izraziti nestrinjanje s sistemom.«¹⁶

7. Pojem **uradna oseba**

Splošna opredelitev uradne osebe je določena v 3. točki prvega odstavka 99. člena KZ-1, in sicer gre za osebo, ki pri državnem organu opravlja uradne naloge ali ima uradno funkcijo z vodstvenimi pooblastili in odgovornostmi.¹⁷

8. Pojem **uradno dejanje**

Vrhovno sodišče Republike Slovenije je pojasnilo, da je zakonski znak uradno dejanje pojem, ki ga uporablja Kazenski zakonik in ni neposredno prevzet iz drugega (upravno pravnega) področja, zato je treba pomen tega zakonskega znaka iskati znotraj kazenskega zakona in ne v drugih pravnih področjih. Kazenski zakonik uradnega dejanja ne definira, v prvem odstavku 99. člena pa opredeli koga je šteti za uradno osebo. Uradno dejanje je torej lahko samo dejanje, ki ga izvršijo uradne osebe (subjektivni kriterij) in se nanaša na opravljanje njenih nalog (objektivni kriterij). Za uradna dejanja je tako poleg oblastvenih ravnanj uradnih oseb šteti tudi druga njihova ravnanja, ki jih morajo opraviti na podlagi zakona oziroma podzakonskega predpisa v okviru svojih službenih pooblastil oziroma nalog (tako imenovana pravno vezana ravnanja uradnih oseb), praviloma po vnaprej predpisanem postopku. Za uradno dejanje pa ni mogoče šteti zasebnih ravnanj uradne osebe, ki so opravljena izven kroga njenih uradnih nalog in pri katerih uradna oseba nastopa kot zasebnik, četudi gre za dejanja, ki so izvršena z izkoriščanjem znanja ali vpliva, pridobljenega z opravljanjem njene uradne funkcije.¹⁸

9. Pojem: **družinski člani**

Dodatno se tudi opredeljuje izraz družinski člani oziroma članice, ki ima enak pomen kot je opredeljen v zakonu, ki določa nasilje v družini.

V drugem odstavku tega člena je določeno, da se v zakonu uporabljeni izrazi, zapisani v moški slovnični obliki, uporabljajo kot nevtralni za ženski in moški spol. S tem se poudarja abstraktna in splošna ureditev na način, da uporaba enega ali drugega spola ali z gledovanje po spolu ne ustvarja nikakršne pravne podlage ali vsebinske razlike.

10. Pojem: **kolaborantske organizacije iz časa druge svetovne vojne so organizacije ali skupine, ki so na ozemlju sedanje Republike Slovenije v času druge svetovne vojne sodelovale z okupatorsko nacistično Nemčijo (Tretji rajh), Kraljevino Italijo, Kraljevino Madžarsko ter Neodvisno državo Hrvaško** so: Prostovoljna protikomunistična milica (vaške straže ter Legija smrti), Slovensko domobranstvo, Gorenjska samozaščita, Slovenski narodni varnostni zbor, Jugoslovanska vojska v domovini (četniki), Vermani, Raztrganci, Črna roka, Madžarska stranka suličastega križa, Koroška ljudska zveza, Štajerska domovinska zveza, Srbski prostovoljni korpus in ustaši.

¹⁵ Glej 6. točko obrazložitve sodbe Vrhovnega sodišča Republike Slovenije, št. IV Ips 23/2019, 15. 10. 2019, ECLI:SI:VSRS:2019:IV.IPS.23.2019.

¹⁶ Glej jedro Sklepa Višjega sodišča v Celju, št. VSC Sklep PRp 37/2020, 5. 5. 2020, ECLI:SI:VSCE:2020:PRP.37.2020.

¹⁷ Glej 7. točko obrazložitve v Sodbi Višjega sodišča v Ljubljani, št. VII Kp 46928/2018, z 22. 4. 2020, ECLI:SI:VSLJ:2020:VII.KP.46928.2018.

¹⁸ Glej jedro in 13. točko obrazložitve Sodbe Vrhovnega sodišča RS, št. VSRS Sodba I Ips 16905/2011-130, z 11. 6. 2015, ECLI:SI:VSRS:2015:I.IPS.16905.2011.130.

K 3. členu:

Vzdrževanje javnega reda in miru predstavlja delovanje državnih organov in lokalnih skupnosti, da s predpisi in ukrepi zagotavljajo varnost in red. Drugi odstavek 3. člena v povezavi z 2. členom opredeljuje red kot stanje brez kršitev, ki ga v okviru svojih pooblastil določa vsak posamezen subjekt na svojem območju (hišni red, režim vstopanja v objekte itd.), ki je tudi odgovoren za njegovo zagotavljanje. V primeru, da nespoštovanje npr. hišnega reda preraste v kršitev javnega reda, subjekt, ki skrbi za red, obvesti policijo ali redarje, da ukrepajo v skladu z zakonom.

K 4. členu:

Izobešanja tujih zastav ne ureja Zakon o grbu, zastavi in himni Republike Slovenije ter o slovenski narodni zastavi (ZGZH). Glede krajev in načina izobešanja pa določba drugega odstavka napotuje na smiselno uporabo zakona, ki ureja izobešanje slovenske zastave. Ta člen določa pogoje za izobešanje tujih zastav, ker to področje ni zakonsko regulirano (pravna praznina). Po oceni predlagatelja je navedena problematika tudi del področja urejanja javnega reda. Zastave se izobesijo tako, da so javno vidne. Za kršitev ne gre, če posameznik v zasebnem prostoru izobesi zastavo in to ni javno vidno. Zastave se na javnih mestih lahko izobesijo če ne krnijo ugleda naše ali tuje države. Pojem krnitev ugleda je povzet po ZGZH.

Uporabo zastave Evropske unije ureja Uredba o uporabi zastave in himne Evropske unije v Republiki Sloveniji.

K 5. členu:

Z navedenim členom se določa, kdo in kdaj lahko zbira prostovoljne prispevke ter način, ki predstavlja motenje miru, vznemirjenost ali nadlegovanje ljudi na javnem kraju ali zasebnem prostoru (zbiranje prostovoljnih prispevkov od vrat do vrat, po stanovanjskih hišah, blokih, poslovnih prostorih, z ustavljanjem in »siljenjem« ljudi na ulici, pred vhodi v trgovske centre, parkiriščih ipd.). Določila tega člena namreč varujejo ljudi pred nadlegovanjem z zbiranjem prostovoljnih prispevkov. Kršitev predstavlja klasično zbiranje prostovoljnih prispevkov po stanovanjskih hišah, blokih, poslovnih prostorih, če oseba nima dovoljenja upravne enote, saj dejavnost zbiranja prostovoljnih prispevkov na takšen način posega v posameznikov mir. Pozivanje oseb preko različnih medijev (televizija, radio, internet, SMS sporočila) ne predstavlja prekrška, saj je namen zakona varstvo javnega reda in miru ter varovanje posameznikov pred dejanji, ki posegajo v njihovo dostojanstvo in varovanje pred dejanji, s katerimi se povzročajo motenje miru in vznemirjenost posameznikov, ni pa namen zakona, da bi se urejalo zbiranje prostovoljnih prispevkov (finančnih ali materialnih) nasploh.

Društva, ustanove, zavodi, fizične in druge nepridobitne pravne osebe lahko zbirajo prostovoljne prispevke za humanitarne ali splošno koristne namene pri posameznikih in pravnih osebah le z dovoljenjem upravne enote, na območju katere ima društvo, ustanova ali druga pravna oseba svoj sedež. Posameznik, ki je zaradi elementarne ali druge nesreče utrpel veliko premoženjsko škodo, lahko zbira prostovoljne prispevke, če si je pridobil dovoljenje upravne enote, na območju katere ima stalno prebivališče. Zbiratelj mora zbrane prostovoljne prispevke v roku enega leta porabiti za namen, za katerega je bilo izdano dovoljenje. Če so bili prostovoljni prispevki pridobljeni ali porabljeni v nasprotju z namenom, mora zbiratelj vsa zbrana sredstva nakazati (zbrana denarna sredstva) oziroma izročiti (zbrana materialna sredstva oziroma stvari in predmete), upravičencu, za katerega je zbiral prostovoljne prispevke, če je le-ta umrl ali ne obstaja več pa v humanitarne namene, in sicer v roku 30 dni od ugotovljenega prekrška.

Navedeni člen izrecno določa, da se določbe tega zakona ne uporabljajo za zbiranje prostovoljnih prispevkov, če so le-ti urejeni z drugimi predpisi (npr. predpis o rdečem križu), za zbiranje prostovoljnih prispevkov, ki se zbirajo v prostorih verskih skupnosti za verske namene in za zbiranje prostovoljnih prispevkov, ki se zbirajo na način, ki ne predstavlja motenje miru, vznemirjenost ljudi ali nadlegovanje ljudi na javnih krajih ali zasebnih prostorih (npr. preko SMS sporočil, pošte, prostovoljnega nakazila ipd.).

V osmem odstavku je predpisana globa za osebo, ki kljub temu, da ima dovoljenje lahko prostovoljne prispevka zbira na vsiljiv ali žaljiv način in s tem stori prekršek.

K 6. členu:

Ohranja se prepoved nasilnega vedenja do drugih oseb, s čimer se zagotavlja ustavna pravica do osebnega dostojanstva in varnosti. Posebej je poudarjena tudi prepoved telesnega nasilja, saj se inkriminira tako posamezen udarec kot tudi izmenjevanje udarcev v obliki pretepa.

Naveden člen razvršča prekrške z elementi nasilja po teži:

- izzivanje, sodelovanje pri pretepu, spodbujanje, zasledovanje, drzno, nasilno, nesramno, žaljivo ali podobno vedenje,
- udarec,
- pretep.

Prvi odstavek inkriminira zasledovanje, drzno, nasilno, nesramno ali žaljivo vedenje. Med drzna in brutalna (surova) dejanja spadajo dejanja, s katerimi se drugemu povzroča ogroženost ali strah pred nasiljem, ali se posamezniku povzroča občutek sramu, bolečine ali neprijetnosti. Pogoji za storitev prekrška je povzročitev ogroženosti, prizadetosti, strahu ali nelagodja drugi osebi.

Definicija pretepa je določena v četrti točki 2. člena tega zakona. Ne pretepa se tisti, ki se brani ali tisti, ki razdvaja oziroma pomirja osebe, ki se pretepajo. Ker je v sodobni družbi razreševanje konfliktov s fizično silo nesprejemljivo se za storitev prekrška po drugem odstavku šteje že en udarec. Tretji odstavek, sankcionira tudi možnost, da nekdo nekoga večkrat udari. Sodelovanje v pretepu pomeni bodisi fizično sodelovanje (s telesom onemogoči osebi, da zbeži, jo zadrži) bodisi samo verbalno (z izzivanjem spodbuja k pretepu).

Za prekršek po tej določbi ne gre, kadar se pretepajo igralci na igrišču, npr. pri hokeju, nogometu ali na drugih športnih prireditvah, ker sta na teh površinah za vzdrževanje reda zadolžena sodnik oziroma delegat tekme. Za pravilen potek športnih iger skrbijo sodniki in delegati, ki lahko prekinejo igro, zahtevajo izpraznitev dvorane, tribun, itd. Igralci so zaradi nešportnega vedenja ali pretepa lahko kaznovani s predpisi posamezne športne panoge (disciplinski sodniki).

ZJZ v 7. odstavku 38. člena prepisuje samo globo od 250 do 1.500 eurov za prekršek posameznika, ki moti shod oziroma moti ali ovira prireditve (prvi odstavek 23. člena), prav tako prekrška, ki je predlagan v 4. odstavku ne definira Uredba o splošnih ukrepih v športnih objektih na športnih prireditvah, zato se predlaga, v skladu s tendenco zmanjševanja nasilja na športnih prireditvah, omenjeni 4. odstavek.

Prekrški iz tega člena so lahko storjeni na javnem kraju ali v zasebnem prostoru.

Kazenski zakonik v 134. a členu določa tudi kaznivo dejanje zalezovanje, kjer pa mora iti za dalj časa ali večkratno ponavljajoče dejanje¹⁹.

Kazenski zakonik v 135. členu določa kaznivo dejanje grožnja, ki pa se preganja na predlog oškodovanca. Če obstajajo zakonski znaki tega kaznivega dejanja in se oškodovanec odloči za podajo predloga za pregon kaznivega dejanja, je prekršek konzumiran v kaznivem dejanju.

K 7. členu:

S tem členom se posebej inkriminirajo prekrški storjeni do družinskih članov. S tem se varuje družinska, partnerska in sorodstvena razmerja znotraj družin ali partnerskih zvez. Posledično se varujejo osebe pred nasiljem v družini v zaprtih zasebnih prostorih in na javnem kraju.

---

¹⁹ Glej VSRS Sodba I Ips 65747/2019.

V 60. členu Zakona o nalogah in pooblastilih policije, je dano policiji pooblastilo za izrek ukrepa prepoved približevanja določeni osebi, kraju ali območju. Za izvedbo omenjenega pooblastila so določeni naslednji zakonski pogoji, in sicer v primeru, (i) če je podan utemeljen sum, da je oseba storila prekršek z znaki nasilja ali je bila zalotena pri takem prekršku, in (ii) obstajajo razlogi za sum, da bo ogrozila življenje, osebno varnost ali svobodo osebe, s katero je ali je bila v bližnjem razmerju v smislu določb kazenskega zakonika in zakona, ki ureja preprečevanje nasilja v družini, kar (iii) policisti ugotovijo zlasti na podlagi dotedanega grdega ravnanja kršitelja, iz okoliščin, ki jih neposredno zaznajo ob prihodu na kraj dogodka, zbranih obvestil od žrtev ali prič, podatkov centra za socialno delo, humanitarnih in nevladnih organizacij. Zato je omenjeno pooblastilo v neposredni povezavi s prepovedjo iz tega člena, s čimer so vzpostavljeni trdnejši temelji za učinkovito varstvo ogroženih družinskih članov.

Kazenski zakonik v 191. členu določa kaznivo dejanje nasilje v družini, ki se preganja po uradni dolžnosti. V praksi je je pojavilo kar nekaj dilem pri razmejitvi med prekrškom in kaznivim dejanjem predvsem ali so izrecno ali smiselno zajeta v izvršitvenih načinih kaznivega dejanja nasilja v družini.²⁰ Takšno stanje predstavlja nespoštovanje načela zakonitosti, ker ni jasno razlikovanje med dvema inkriminacijama in zato ni jasno, v katerem postopku naj bo storilec obravnavan (v prekrškovnem ali kazenskem) in kakšna sankcija naj mu bo izrečena. S tem je kršeno načelo razločnosti kot vidik načela zakonitosti oz *lex certa* in njegov pomen je Ustavno sodišče poudarilo v večih svojih odločbah.²¹ Napako zakonodajalca je »saniralo« Vrhovno sodišče, ko je svojih odločbah postavilo merila za razmejitev prekrška in kaznivega dejanja in s tem določilo, kako je treba določbo 191. čl. KZ-1 pravilno in ustavnoskladno razlagati, da ni podana kršitev načela zakonitosti.

Po mnenju Vrhovnega sodišča je temeljno merilo razmejitve število izvršenih ravnanj; če gre za eno ravnanje, je podan prekršek, pri večih (ponavljanje ravnanj) pa kaznivo dejanje. Prva sodba, v kateri je Vrhovno sodišče zapisalo takšno stališče, je sodba v zadevi I Ips 194/2009 z dne 3. 9. 2009, v kateri je poudarjeno, da bo pri kaznivih dejanjih nasilja v družini praviloma podana določena kontinuiteta ravnanja storilca oziroma ponavljajoča se ravnanja, ki lahko preidejo v vzorec obnašanja oziroma ravnanja v družini. Takšno stališče je ponovilo še v večih poznejših sodbah, npr. v sodbi I Ips 815/2010, 03.03.2011: »Pri kaznivem dejanju nasilja v družini mora iti praviloma za neko trajnejše ravnanje storilca, ki poruši normalne medosebne odnose v družini tako, da ostanejo določeni družinski člani brez toplote doma, brez občutka varnosti, da so prestrašeni ipd., oziroma so ravno zaradi obdolženčevega ravnanja spravljani v podrejen položaj oziroma v položaj, ki je temu pojmu po vsebini primerljiv.« Takšna sodna praksa se je ustalila, zato v sodni praksi razmejevanje med prekrškom in kaznivim dejanjem po navedenem kriteriju več ni problematična.²² Pri tem pa je treba poudariti, da Vrhovno sodišče dopušča odstop od navedenega pravila, saj govori o tem, da gre pri kaznivem dejanju *praviloma* za več ravnanj, kar pomeni, da dopušča možnost, da za kaznivo dejanje zadošča tudi eno samo ravnanje. Pri tem pa ne postavi splošnejših meril, kdaj že eno samo ravnanje doseže intenzivnost nasilja, potrebno za kaznivo dejanje po 191. čl. KZ-1. V tej smeri pa je mogoče razumeti stališče Višjega sodišča v Ljubljani (sodba VII Kp 42144/2014 z dne 4.3.2016), ko je sicer obravnavalo kaznivo dejanje nasilništva po 296. čl. KZ-1, ki pa se od KD po 191. čl. KZ-1 ne razlikuje v izvršitvenih ravnanjih, ampak le v odnosu med storilcem in oškodovancem. Zato je to stališče mogoče uporabiti tudi pri razlagi 191. čl. KZ-1: »Tudi enkratno nasilno ali drugo ravnanje lahko žrtev spravi v podrejen položaj, vendar mora po svoji vsebini in intenzivnosti, upošteva je konkretne okoliščine dogodka, odstopati v tej smeri.« Leta 2015 pa je Vrhovno sodišče v sodbi I Ips 65007/2010-187 (1.10.2015) svoje stališče še nadgradilo s poudarkom, da »že pri primerjavi abstraktnih dejanskih stanov kaznivega dejanja in prekrška ni

²⁰ Selinšek L.: Nasilje v družini - razmerje med prekrškom in kaznivim dejanjem, Pravna praksa, št. 3-4, 2009, str. 19-21.

²¹ Glej npr. odločbo US RS št. U-I-134/11 z dne 11.7.2013.

²² Glej npr. sodbo Višjega sodišča v Ljubljani II Kp 973/2009: »Kaznivo dejanje nasilja v družini, tako kot je opredeljeno v 1. odst. 191. člena KZ-1, je po svoji biti tako imenovano kolektivno kaznivo dejanje. Torej ne zadošča zgolj samo en fakt grdega ravnanja ali pretepanja, ponižnega ravnanja oziroma ostalih izvršitvenih oblik, ki so navedena v 1. odst. 191. člena KZ-1 (...). To pa pomeni, da je obstoj kaznivega dejanja vezan na več prepovedanih ravnanj in ne samo na en "prekršek".«

mogoče enačiti”, ker predstavljajo izvršitvena ravnanja kaznivega dejanja »neposreden poseg v telesno ali duševno integriteto člana družinske skupnosti«, medtem ko “gre pri prekršku po navedenem členu za, tako kot pove naslov, nasilno in drzno pa tudi žaljivo vedenje”. Navedeno stališče ni prepričljivo.

Če sodna praksa sledi stališčem Vrhovnega sodišča, pri uporabi 191. čl, KZ-1 ni kršeno načelo zakonitosti oz. lex certa kot vidik tega načela in uporaba 191. čl. KZ-1 in 6. čl. ZJRM-1 nista v nasprotju z ustavo.

K 8. členu:

S tem členom se inkriminirajo ravnanja kot so prepiranje, vpitje ali nespodobno vedenje na način, ki povzroči zgražanje ali vznemirjanje ljudi. Prepiranje je medsebojno glasno komuniciranje dveh ali več oseb, s pojmom vpitje pa je mišljeno kričanje. V pojmu nedostojnega vedenja so zajete različne oblike vedenja (npr. pljuvanje druge osebe, razbijanje steklenic ali kozarcev, nadlegovanje mimoidočih, uriniranje in opravljanje velike fiziološke potrebe,), ki jih v členu ni mogoče taksativno naštetiti in določiti, povzročijo pa zgražanje ali vznemirjanje ljudi. To vključuje simbole, ki predstavljajo nevarnost za varnost ali dobro počutje drugih ljudi. Pri tem prekršku ni pomembno kje je kršitev storjena ali je to na javnem kraju ali v zasebnem prostoru, saj je ključno, da je s takšnim prekrškom povzročeno vznemirjenje, razburjenje ali ogrožanje posameznika ali skupine. Zapisano pomeni, da je prekršek lahko storjen v stanovanju, na balkonu ali na ulici ipd., hkrati pa zahtevan nastanek prepovedane posledice kot vznemirjenja, razburjenja ali občutka ogroženosti posameznika.

Posebej in strožje se inkriminira nedostojno vedenje do uradnih oseb, kar je razvidno iz kazenskih sankcij. Uradna oseba je skladno z 99. členom KZ-1 vsaka oseba (policist, redar, inšpektor inšpekcijskih služb, lovski čuvaj, nadzornik na smučišču itd.), ki izvršuje pooblastila na podlagi zakona. Objekt varovanja so uradne osebe državnih ali lokalnih skupnosti, ki izvršujejo zakone ali podzakonske predpise, posredno pa tudi država, ki preko teh oseb izvršuje zakone. Učinkovita zaščita uradnih oseb dolgoročno prispeva k spoštovanju prava in pravne države. Če primerjamo določbe, ki se nanašajo na zagotavljanje reda in miru pri vodenju postopka o prekršku in upravnega postopka, lahko ugotovimo, da so že vzpostavljena neka varovala, da se postopki uradnih oseb ne ovirajo ali motijo. Določba v 131. členu ZP-1 za nedostojno obnašanje ali oviranje dela med postopkom predvideva globo do 400 eurov, določba 111. člena Zakona o splošnem upravnem postopku (ZUP) pa določa globo do 500 eurov osebi, ki huje prekrši red ali zagreši večjo nedostojnost med postopkom. Prekršek po tej določbi je torej storjen tako v primeru ko uradna oseba izvršuje splošna zakonska pooblastila, ki niso vezana na konkreten postopek, kot tudi v primeru, ko uradna oseba vodi konkreten postopek, ki ga storilec ovira ali moti in to ni objekt varstva določb procesnih zakonov (npr. policisti in redarji pri vodenju prekrškovnih postopkov ...).

V drugem odstavku je je pomembna besedna zveza »ovira izvajanje uradnih dejanj ali se nedostojno vede do uradne osebe pri uradnem dejanju ali zaradi uradnega dejanja«, kar pomeni, da lahko posameznik s svojim ravnanjem ovira izvajanje policijskih nalog in drugih uradnih dejanj policije na daljavo z uporabo strojev in naprav, kot je na primer motenje oz. osvetljevanje z laserskimi žarki policistov ali celo posadke helikopterja. Tu gre za primere, ko niso izpolnjeni znaki kaznivega dejanja iz 326. KZ-1 (ogrožanje javnega prometa z nevarnim dejanjem ali sredstvom), saj ni konkretne ogroženosti vsaj treh oseb, niti še niso izpolnjeni vsi elementi za kaznivo dejanje Preprečitev uradnega dejanja po 299. členu KZ-1, saj ne gre za uporabo sile ali grožnje.

Dostavek »zaradi uradnega poslovanja« je dodan zaradi primerov, ko kršitelj ali storilec, ki ga je uradna oseba obravnavala pri uradnem poslovanju npr. sreča uradno osebo na javnem kraju (neglede na to ali je ta v službi ali prosta) in se začne zaradi preteklega dogodka do nje nedostojno vesti. Besedilo »zaradi uradnega poslovanja« je bilo že v drugem dostavku 11. člena Zakonu o prekrških zoper javni red in mir (Uradni list SRS, št. 16/74 z dne 26. 4. 1974).

V drugem odstavku so prekrški praviloma storjeni neposredno v kontaktu z uradno osebo. Izjema je le kršitev oviranja postopka, ko je ta prekršek lahko storjen tudi na daljavo – na primer: s svetlobnim

snopom (laserjem) ovira helikopterje, s spremembo frekvence moti letenje policijskih dronov, na daljavo moti frekvenco radijske komunikacije ipd.

Tretji odstavek določa kot prekršek javno spolno občevanje ali razkazovanje spolnih organov. Pri tem mora nastati predpisana prepovedana posledica, in sicer subjektivni element, tj. občutek vznemirjenosti ali zgražanja pri določeni ali več osebah (podrobnejša obrazložitev glej k 2. členu). Škodljiva posledica prekrška zajema vso materialno in nematerialno škodo ter najrazličnejše nevšečnosti, ki jih povzroči storjeni prekršek v sferi različnih oseb oziroma na različnih področjih. Če bi se v postopku o prekršku ugotovila hujša škodljiva posledica, pa je to okoliščina, zaradi katere je po zakonu, ki ureja prekrške, storilca mogoče v povezavi z drugimi okoliščinami (npr. nagib storilca, stopnjo ogrožanja ali kršitve zavarovane dobrine, predkaznovanost, obnašanje po storjenem prekršku ...) strožje kaznovati.

V četrtem odstavku je posebej inkriminirano javno razkazovanje spolnih organov, in sicer na krajih, kjer je večja frekvenca ljudi, kot so strnjena naselja, površine ob prometnih povezavah (cestah, železniških progah, letališčih, pristaniščih) in v turističnih krajih. Zakonski znaki prekrška so izpolnjeni že, če posameznik razkazuje spolne organe, ne da bi to početje koga posebej motilo, ga vznemirilo ali povzročilo zgražanje. Gre za varovanje javne morale, ker z vidika javnega reda in miru ni sprejemljivo, da bi se posamezniki na javnih krajih, kjer se pričakuje večja koncentracija ljudi, gibali ali zadrževali brez oblačil, na način, da bi okolica lahko videla njihove spolne organe. Pri tem se izostreno varuje tudi otroke in mladoletnike pred takšnim družbeno moralno nesprejemljivim ravnanjem, zlasti v bližini vrtcev, šol, dijaških domov ipd.

V petem odstavku se določa izjeme glede prepovedi iz četrtega odstavka, in sicer za kraje ali objekte, ki so posebej namenjeni vstopu, zadrževanju ali nastanitvi ljudi brez oblačil kot so nudistični kampi, plaže ali terase, savne ipd.

Pojem spolni organ zajema zunaj vidni del moškega ali ženskega spolovila, in sicer spolni ud ter modo moškega spolovila ter zunanje spolovilo ženske.

V primerih namernega razkazovanja spolnih organov (ekshibicionizem), osebi mlajši od 15 let, so izpolnjeni znaki kaznivega dejanja po četrtem odstavku 173. členu KZ-1.

K 9. členu:

V tem členu je zavarovan mir in počitek občanov. Kršitev je lahko storjena na javnem kraju ali v zasebnem prostoru. Za storitev prekrška po prvem odstavku je določen čas storitve prekrška, medtem ko je po drugem odstavku prekršek lahko storjen tudi podnevi. Znaki prekrška niso podani v kolikor je hrup posledica nujnih vzdrževalnih del npr. sanacija okvare na plinski, vodovodni, električni ali drugi napeljavi ali če je hrup posledica dovoljene dejavnosti (javni shod ali prireditve, za katero je izdano dovoljenje in uporabo akustičnih naprav npr. koncert, ali druge prireditve kot so festivali, poletne prireditve, pustni karnevali ipd.).

Povzročanje hrupa predstavlja v praksi velik problem. Predvsem zato, ker se sosedje, ki običajno zaprosijo za posredovanje policije, ne želijo izpostavljati in h čemer pripomore tudi zapletenost Zakona o prekrških, ki zahteva oškodovanca ali pričo, drugače se postopek ustavi. Predlagana določba omogoča postopek ob kumulativnih pogojih (anonimna prijava ali želja prijavitelja, da ne sodeluje kot priča ali oškodovanec, in pogoj, da uradna oseba kršitev s hrupom neposredno zazna).

Ta člen pa ne posega v problematiko hrupa iz okolja

K 10. členu:

Določba tega člena prepoveduje beračenje za denar ali druge dobrine, pri čemer oseba nadleguje ljudi. Za nadlegovanje ne gre, če oseba stoji na mestu in prosi za denar, pač pa mora biti storilec prekrška aktiven (hodi za osebo, jo prime za roko, obleko itd.).

Doslej je bila za ta prekrške predpisna nizka sankcija globe, kar kaže na tolerantnost družbe do teh prepovedanih dejanj. V praksi se kot storilci teh prekrškov pojavljajo tujci, ki v Republiko Slovenijo prihajajo prav z namenom beračenja. Z jasno opredelitvijo tega prekrška kot družbeno škodljivo dejanje z ustrežno predpisano sankcijo, se ustvarja temelj tudi za izrek stranske sankcije izгона tujca iz države iz 4. člena Zakona o prekrških.

K 11. členu:

Z navedenim členom se dovoli pokanje z acetilenom (karbidom) ali drugimi plinskimi zmesi za pokanje samo v času velikonočnih praznikov in prazniku dela, saj gre za tradicionalno pokanje, pri čemer se za časovni okvir praznika upošteva predpis, ki določa praznike in dela proste dni v Republikli Slovenije.

V drugem odstavku se kot prekršek določa, na javnem kraju nošenje, razkazovanje ali uporaba, nožev, sabelj, sekir ali dekorativnega orožja, onesposobljenega orožja, imitacije orožja, orožje, ki je namenjeno za alarm ali signaliziranje, druge predmete, ki so po videzu podobni orožju, a se v skladu z zakonom, ki ureja razvrstitev in kategorizacijo orožja, ne štejejo za orožje. Prekršek pa seveda na stori oseba, ki s seboj v športni torbi prenaša rapir, katano ali drugo sabljo namenjeno za trening. Prav tako prekršek ne stori oseba, ki v gozdu nabira gobe ali s sekira opravlja dela, saj njihov namen ni razkazovanje in povzročanje vznemirjenja ali ogrožanja.

Tretji odstavek pa določa kvalificirano oblike ker se s temi predmeti vzbuja videz, kot da se izvajajo naloge uradnih ali vojaških oseb. Prekršek iz tega člena ni omejen na javni kraj; prekršek je storjen, kadar se z ravnanjem vzbuja videz, da posameznik izvaja naloge uradnih ali vojaških oseb. Pri tem ni treba, da je posameznik (kršitelj) s svojim ravnanjem povzročil vznemirjenje ali občutek ogroženosti, temveč zadostuje ugotovitev policista, da se vzbuja videz, kot da se izvajajo naloge uradnih ali vojaških oseb. Gre za predmete iz različnih materialov, ki niso orožje, a so po videzu, velikosti ali teži enaki ali podobni. Zadnji odstavek 3. člena Zakona o orožju (Zoro-1) določa, da se za orožje po tem zakonu ne šteje: 1. dekorativno orožje; 2. imitacije orožja; 3. orožje, ki je trajno onesposobljeno za uporabo s tehničnimi postopki, ki jih določi minister, pristojen za notranje zadeve, ki tudi imenuje komisijo za ugotavljanje trajne onesposobljenosti orožja, za to orožje se smiselno uporablja tretji odstavek 8. člena in 24. člen tega zakona; 4. orožje, ki je namenjeno za alarm, signaliziranje, reševanje življenj, omamljanje in klanje živali, lov s harpuno, v industrijske ali tehnične namene, kratkocevno orožje kalibra 6 mm za izstreljevanje pirotehničnih izdelkov in strelivo za takšne vrste orožja ter 5. strelivo za orožje iz 6. in 7. točke kategorije D, sam izstrelek (krogle, šibre) in tulec brez netilke.

Prekršek bo storjen z nošenjem, razkazovanjem ali uporabo navedenih predmetov tako, da se vzbuja videz, da posameznik izvaja naloge uradnih ali vojaških oseb. Pod pojmom nošenje je treba razumeti na primer nošnje v namenskih tokih za pasom, pod roko, čez prsi ali ramena ali neposredno v roki. Način nošenja mora biti tak, da je predmet viden (na primer pištola za pasom hlač in viden ročaj orožja) ali prikrit (na primer na ramenskem pasu pod suknjičem). Pod pojmom uporabe je treba razumeti situacije, ko se z navedenimi predmeti meri v cilj ali se potegnejo iz toka ipd. Vzbujanje videza, da se izvajajo naloge uradnih ali vojaških oseb, je dodaten pogoj za obstoj tega prekrška, ki ga je treba ugotavljati v vsakem konkretnem primeru na podlagi drugih okoliščin (obnašanje, ravnanje, opozarjanje, ukazovanje ipd.).

V četrtem odstavku je določeno, da se ne glede na omejitve iz drugega in tretjega odstavka dekorativno orožje, onesposobljeno orožje, imitacije orožja, orožje, ki je namenjeno za alarm ali signaliziranje, drugi predmeti, ki so po videzu podobni orožju, lahko nosijo, razkazujejo ali uporabljajo kot rekvizit za film, televizijo, gledališke predstave, druge javne nastope, humanitarne, kulturno zgodovinske, reklame in druge komercialne namene, ki urejajo področje uporabe uniforme, položajnih oznak in simbolov uradnih organov ali vojaških oseb ali nastopajočih na prireditvah, katerih del programa je nošenje, razkazovanje ali uporaba predmetov iz drugega odstavka tega člena in so organizirane v skladu z zakonom, ki ureja javna zbiranja.

K 12. členu:

V tem členu je določeno, da je prepovedano nošenje navedenih oblačil (uniform ali oblačil, podobna uniformi uradnih ali vojaških oseb), če kršitelj vzbuja vtis, da izvaja naloge uradnih ali vojaških oseb. Pri tem ni nujno, da je s svojim ravnanjem povzročil vznemirjenje ali občutek ogroženosti, temveč zadostuje ugotovitev policista, da posameznik daje vtis izvajanja nalog uradnih ali vojaških oseb. S tem se uzakonja splošna prepoved takšnega ravnanja, kar pomeni, da je katerakoli oblika tako imenovanega samoorganiziranja posameznikov s ciljem izvajanja nalog državnih organov prepovedana. Pojem uniforme zajema različne uniforme in je med njo potrebno šteti tudi maskirno uniformo, kot jo določa Uredba o uniformi, položajnih oznakah in simbolih policije²³ oziroma bojno (maskirno) uniformo, kot jo definira Pravilnik o uniformah slovenske vojske²⁴.

Drugi odstavek predstavlja kvalificirano obliko, saj morata prekršek storiti najmanj dve ali več oseb.

Tretji odstavek kot prekršek določa skupino (najmanj dve osebi) ki z obnašanjem, ravnanjem, gibanjem in zadrževanjem na javnem ali zasebnem kraju, bodisi z uporabo simbolov, grbov, zastav, ali z ustvarjanjem vtisa hierarhične ureditve, bodisi uporabo vozil, na katerih so nameščene prepoznavne oznake, ali z uporabo opreme ali pripomočkov, vzbujati videz, da gre za policijsko ali vojaško silo, ki nima pravne podlage za delovanje v zakonu. Z omenjeno določbo se sankcionira skupino dveh ali več kršiteljev, ki z naštetimi pojavnimi oblikami zbujejo videz, da gre za policijsko ali vojaško silo. Ključno je, da taka skupina, za svoje delovanje nima podlage v kakšnem zakonu.. Razlika med prekrškom po drugem in tretjem odstavku je sledeča: po drugem odstavku, ob izpolnjevanju ostalih pogojev, (nošenje uniforme, obnašanje, ravnanje ali gibanje in zadrževanje na kraju ...), predstavlja prekršek **vzbujanje videza**, da storilec izvaja naloge uradnih ali vojaških oseb. To se lahko manifestira npr. s patroljiranjem, opazovanjem, zasedami, in drugimi aktivnostmi, ki so podobne nalogam uradnih oseb. Medtem, ko po tretjem odstavku predstavlja prekršek ob izpolnjevanju ostalih pogojev, (skupina najmanj dveh, nošenje uniforme, obnašanje, ravnanje ali gibanje in zadrževanje na kraju, uporaba simbolov, grbov, vozil ...), vzbujanje **videza, da gre za policijsko ali vojaško silo**. To se lahko manifestira npr. s postrojivitvijo skupine na nekem kraju, organiziranim gibanjem na različnih krajih, ki seveda nimajo ustreznega dovoljenja po zakonu, ki ureja javna zbiranja ipd. V četrtem odstavku je določeno, da omejitev ne velja, če se uniforma ali oblačila, podobna uniformi uradnih ali vojaških oseb, nosijo kot rekvizit za film, televizijo, gledališke predstave, druge javne nastope, humanitarne, kulturno zgodovinske, reklame in druge komercialne namene, ki urejajo področje uporabe uniforme, položajnih oznak in simbolov uradnih organov ali vojaških oseb ali nastopajočih na prireditvah, katerih del programa je nošenje, razkazovanje ali uporaba predmetov, oblačil ali uniform in so organizirane v skladu z zakonom, ki ureja javna zbiranja. Torej prekršek je izkazan, ko skupina, ki je izpolnila naštete pogoje, nima podlage za delovanje v zakonu. S tem se varuje, da ta določba ne bo zajela tudi ravnanja, ki jih nimamo namena sankcionirati kot prekršek, kot npr. člane lovskih organizacij, civilne zaščite, gasilcev, varnostnih služb in drugih, ki seveda ne morejo storiti takšnega prekrška. Tega prekrška seveda ne more storiti uradna oziroma vojaška oseba, ki opravlja uradne in vojaške naloge v skladu z zakonom. Prav tako navedenega prekrška ne more storiti na primer skupina tabornikov ali skavtov oziroma drugih organizacij ali društev, ki ne glede na dejstvo, da nosijo uniformo, ne vzbujajo videza, da opravljajo naloge uradnih ali vojaških oseb.

K 13. členu:

S tem členom se inkriminira vandalizem in sočasno preprečuje tudi namerno poškodovanje napisov ali oznak državnega organa ali organa lokalne skupnosti, prepoveduje tudi odstranitev ali kakšno drugo ravnanje z namenom poškodovanja teh predmetov. Hkrati se varuje tudi uradno objavljeno odločbo naštetih organov v času njihove veljave.

²³ 2. člen Uredbe o uniformi, položajnih oznakah in simbolih policije Uradni list RS, št. [64/14](#), [25/17](#), [45/21](#) in [91/23](#)

²⁴ 6. člen Pravilnik o uniformah slovenske vojske, Uradni list RS, št. [45/12](#) in [19/17](#).

K 14. členu:

Določbe tega člena prepovedujejo pisanje ali risanje po zidovih, ograjah ali drugih javnosti dostopnih krajih napise ali risbe. Pri tem je potrebno upoštevati nekatere specifične situacije, ko posamezniki s pisanjem po cesti odreagirajo na aktualne družbene dogodke (pisanje t.i. parol po pločniku na javnem shodu) in se takšna ravnanja ne obravnavajo kot prekršek po tem zakonu.

Oškodovanec lahko tudi, če je z dejanjem nastala premoženjska škoda (zaradi odstranitve napisa ali risbe ali poškodovanja) v postopku o prekršku uveljavlja premoženjskopravni zahtevek glede povrnitve škode.

K 15. členu:

Določba prvega odstavka tega člena prepoveduje zažige, poškodbe ali uničenje zastave ali grba Republike Slovenije, zastave Evropske unije ali zastavo druge države.

K 16. členu:

S tem členom se prepoveduje vandalizem, ki je sodoben in neizbežen pojav. Preprečuje poškodovanje ali uničenje stvari, skratka povzročitev premoženjske škode. Vandalizem se pojavlja povsod, kjer so predmeti ali naprave, ki jih je mogoče zlomiti, prevrniti ali vsaj počekati. Pooblastilo za izrek te sankcije ima tudi občinsko redarstvo.

K 17. členu:

S to določbo se prepoveduje kampiranje na mestih, ki za to niso določena. Kampiranje pomeni taborjenje, postavljanje šotorišč ali drugih zasilnih mobilnih objektov. Ne predstavlja pa prekršek, parkiranje avtodoma na urejenem parkirnem prostoru (gre za začasno ustavitev med potovanjem in ne kampiranje). Prav tako ni prekršek taborjenje na zasebnem prostoru (površini) v skladu v medsebojnim dogovorom (npr. taborniki ali skavti se dogovorijo z lastnikom parcele za taborjenje na njegovem travniku).

Tretji odstavek prepoveduje prenočevanje na javnih krajih ali drugih dostopnih krajih, ki prenočevanju niso namenjeni. Kot prekršek je vključeno tudi prenočevanje v vozilih (osebnih, kombiniranih, itd). S pojmom drugi dostopni kraji so mišljeni zaprti prostori, ki niso javni kraji, npr. kleti ter kolesarnice v večstanovanjskih objektih, prostori v zapuščenih objektih itd. S tem prekrškom se inkriminira zlasti spanje po hodnikih, stanovanjskih blokkih, kletih, avtobusnih ali železniških postajah, čakalnicah, parkih, klopeh in drugih neprimernih krajih, pod pogojem, da se s tem vznemirja druge ljudi. Če ni motenja drugih ljudi, ni elementov prekrška.

Pooblastilo za ukrepanje je dano tudi redarjem.

K 18. členu:

Prekršek po tem členu stori posameznik, ki ni nujno tudi lastnik živali, ki namenoma povzroči strah, vznemirjanje, nelagodje ali ogroženost drugih ljudi. Dejanje je storjeno z ščuvanjem, živali, ki vzbudi take občutke pri drugih ljudeh. Prekršek je lahko storjen na javnem kraju ali zasebnem prostoru.

K 19. členu:

Ta določba obvezuje posameznika v gostinskem obratu, da skrbi za red in mir v času, ko tak lokal obratuje v okviru obratovalnega časa. Zaposleni torej mora naznaniti pretep oziroma kršitve iz prvega in drugega, tretjega ali četrtega odstavka 6. člena takoj, ko je to mogoče. Za opredelitev gostinskega obrata je treba upoštevati določbe Zakona o gostinstvu,²⁵ ki našteva vrste gostinskih obratov: hoteli, moteli, penzioni, prenočišča, gostišča, hotelska in apartmajnska naselja, planinski in drugi domovi, kampi, restavracije, gostilne, kavarne, slaščičarne, okrepevalnice, bari ter obrati za pripravo in dostavo jedi.

---

²⁵ Uradni list RS, št. št. 93/07 – uradno prečiščeno besedilo, 26/14 – ZKme-1B in 52/16, tretji odstavek 4. člena opredeljuje pojem gostinskega obrata.

Prekršek ni več vezan na direktorja oz. odgovorno osebo, temveč na zaposlenega posameznika (vodjo izmene oz. drugo osebo), ki je v trenutku kršitve prisoten v gostinskem lokalu in je bila priča kršitvi ali je o kršitvi obveščena od drugih oseb.

K 20. členu:

S to določbo je predpisano spoštovanje zakonitega ukrepa ali odredbe uradne osebe. Neupoštevanje zakonitega ukrepa uradnih oseb ni vezano samo na določbe tega zakona, temveč bi šlo za kršitev te določbe tudi, ko npr. policist odredi začasno omejitev gibanja po 56. členu ZNPPol in s svojo prisotnostjo preprečuje ali s trakom »Policija« zavaruje kraj pa oseba tega ne upošteva. Pravilnik o policijskih pooblastilih v 4. členu podrobneje določa pojem opozorila in ukaz, ter tehnična sredstva s katerim opozarjajo ali ukazujejo. Tehnična sredstva, s pomočjo katerih policisti opozarjajo ali ukazujejo, so zlasti: megafon, trak »Stop Policija«, table z zapisanim opozorilom ali ukazom (npr. »POZOR DRŽAVNA MEJA«) ter sredstva in znaki, ki jih policisti uporabljajo pri urejanju in nadzoru cestnega prometa. Policisti ukazujejo tudi z znaki, ki jih s položajem telesa dajejo udeležencem v cestnem prometu, in drugimi znaki, ki se uporabljajo kot splošno znani v posameznih dejavnostih (npr. pri potapljanju).

Določba drugega odstavka varuje določena območja ali kraje (območja varovanih oseb ali objektov), kjer je prepovedan dostop, zadrževanje, snemanje ali fotografiranje. Običajno so taki kraji fizično varovani ali so na javnih mestih postavljena obvestila, da je dostop prepovedan.

Tretji odstavek opredeljuje kot prekršek nedovoljeno ali nepotrebno zadrževanje v prostorih državnih, samoupravnih lokalnih skupnosti ali nosilcev javnih pooblastil, pri čemer je moten delovni proces teh organov (gre za različne oblike pritiska in vpliva na delo organov) in oseba na opozorilo pristojnih oseb teh prostorov ne zapusti. Pojem pristojna oseba je treba razumeti širše od pojma odgovorna oseba. Pristojna oseba je lahko tudi varnostnik, ki opravlja naloge varovanja, reditelj, receptor, informator, vodja izmene, itd.

K 21. členu:

Določba podrobneje opredeljuje prepovedana ravnanja poveličevanja, odobravanja, opravičevanja, zagovarjanja ali spodbujanja nacizma ali fašizma z nošenjem ali drugo uporabo nacističnih, fašističnih in simbolov okupatorskih organizacij ter z njimi povezana slikovna in avdiovizualna gradiva in zanje predvideva izrek globe. Člen določa tudi izjeme od sankcioniranja uporabe simbolov. S tem zakon ščiti umetniško ustvarjanje, znanstveno raziskovanje, javno in zasebno zbirateljstvo, izobraževanje in medijsko poročanje, ki ne sme biti uporabljeno v protipravne namene. Gre za dejavnosti, kjer se simbole uporablja brez namena kršitve človekovega dostojanstva in ustvarjanja sovražnega vzdušja v družbi.

K 22. členu:

S to določbo se ohranja dosedanja ureditev varstva javnega reda in miru. Inkriminira se namerno zavajanje policije, reševalcev ali gasilcev, torej služb, ki so namenjene varovanju in reševanju življenj, osebne varnosti in premoženja ljudi. Kršitev je podana, če oseba brez razloga namenoma povzroči intervencijo policije, reševalcev ali gasilcev z neresničnim obvestilom o varnostnem pojavu po tem zakonu. Obvestilo je lahko ustno, po telefonu, pisno, elektronski pošti itd. Kršitev je storjen v primeru, da se naznanitelj zaveda ali bi se moral zavedati, da kršitev po tem zakonu ni bila storjena.

V primeru zlorabe znamenj za pomoč ali znamenj za nevarnost ali neutemeljenega klika na pomoč ali lažnega sporočila, da grozi nevarnost in s povzročitvijo ukrepanja državnih organov ali drugih pristojnih organizacij brez potrebe ali neupravičene uporabe sredstev sistema zaščite, reševanja in pomoči, so izpolnjeni znaki kaznivega dejanja po prvem odstavku 309. člena Kazenskega zakonika.

K 23. členu:

Ustava Republike Slovenije v 14. členu zagotavlja enake človekove pravice in temeljne svoboščine. Spodbujanje k narodni, rasni, verski ali drugi enakopravnosti ter razpihovanje narodnega, rasnega, verskega ali drugega sovraštva in nestrpnosti pa prepoveduje prvi odstavek 63. člena Ustave.

Konvencija o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin v 14. členu določa: »Uživanje pravic in svoboščin, določenih s to Konvencijo je zagotovljeno vsem ljudem brez razlikovanja glede na spol, raso, barvo kože, jezik, vero, politično ali drugo prepričanje, narodnost ali socialni izvor, pripadnost narodni manjšini, lastnino, rojstvo ali kakšne druge okoliščine.« Splošna deklaracija o človekovih pravicah OZN z dne 10. decembra 1984 prav tako postavlja splošna načela prepovedi diskriminacije in zagotavlja enakost vseh ljudi.

Določba je namenjena preprečevanju diskriminacijskega ravnanja, saj določa strožje kazni, če so bili taksativno naštetih prekrški (nasilno in drzno vedenje, nesposobno vedenje, nošenje maskirnih oblačil, neprimerno pisanje po objektih, zažig zastave), storjeni z namenom diskriminacije.

Ustavno sodišče Republike Slovenije je pojasnilo, da ima človekovo dostojanstvo kot temeljna vrednota normativni izraz v številnih določbah Ustave. Kot takšno je mogoče izpostaviti tudi prepoved diskriminacije iz prvega odstavka 14. člena Ustave, ki je še posebej poudarjeno povezana s človekom kot osebo, ki ima svojo lastno absolutno notranjo vrednost.²⁶

K 24. členu:

S to zakonsko določbo se določa policijski zaseg predmetov, in sicer za 5. člen (prostovoljni prispevki), 6. (nasilno in drzno vedenje), 7. (nasilno in drzno vedenje proti družinskim članom), 9. (povzročanje hrupa), 10. (beračenje na javnem kraju), iz prvega, drugega in tretjega odstavka 11. člena (uporaba nevarnih predmetov), 12 (uporaba uniform ali drugih oblačil podobnih uniformi) in 14. (pisanje po objektih). Na podlagi te določbe lahko policisti brez predhodne odločbe zasežejo predmete prekrška, le-ti pa se lahko odvzamejo kot stranska sankcija. Našteti so prekrški, pri katerih so bili predmeti uporabljeni oziroma so s storitvijo prekrška nastali, in jih je treba zaseči in odvzeti. Pri zasegu orožja, ki ne sodi v prvi, drugi ali tretji odstavek 11. člena, se uporabljajo določbe predpisa, ki ureja orožje, npr. 62., 63., 64. člen Zakona o orožju. Zaseg predmetov temelji na določbi tretjega odstavka 123. člena Zakona o prekrških (ZP-1), kjer je določeno, da se s predpisi, ki določajo prekrške, lahko pooblastijo uradne osebe prekrškovnih organov, da smejo zaseči predmete iz prvega in drugega odstavka 25. člena tega zakona, kadar uradno zvedo za prekršek. Ti organi morajo zasežene predmete takoj oddati sodišču, ki je pristojno za postopek o prekršku, sodišče pa je dolžno zasežene predmete takoj sprejeti, če ni v predpisu o prekršku drugače določeno. V drugem odstavku 137. člena ZP-1 pa je določeno, da se predmeti, ki se po zakonu smejo ali morajo odvzeti, odvzamejo tudi tedaj, kadar se postopek za prekrške ustavi ali če se storilcu prekrška izreče opomin, če zakon tako določa ali če to terjajo razlogi splošne varnosti, varovanja življenja in zdravja ljudi, varstva okolja, varnosti gospodarskih razmerij ali razlogi morale.

Predmeti s katerimi so storjeni prekrški se smejo zaseči tudi če niso storilčeva last, saj se storilci pogosto izgovarjajo, da predmeti s katerim je storjen prekrški niso njegova last in dejansko je težko dokazati lastnino za npr. sprej s katerim kršitelj piše po objektu, pa tudi npr. pri povzročanju hrupa prihaja do primerov, ko se predvaja preglasna glasba preko prenosnih zvočnikov s brezžično povezavo preko telefonov in edina rešitev za učinkovito ukrepanje v takšnem primeru je zaseg prenosnega zvočnika tudi če ni kršiteljeva last.

K 25. členu:

V tem členu so je opredeljen prekršek, ko lahko občinski redarji brez predhodne odločbe zasežejo predmete prekrška in se le-ti lahko odvzamejo kot stranska sankcija. Glede zasega in odvzema predmetov glej komentar k 23. členu.

---

²⁶ Prim. 9. točko obrazložitve Odločbe Ustavnega sodišča Republike Slovenije, št. U-I-109/10-11, s 26. 9. 2011, ECLI:SI:USRS:2011:U.I.109.10.

K 26. členu:

S to zakonsko določbo se daje policiji pooblastilo, da prepreči nadaljevanje kršitve, kadar tega z drugimi milejšimi sredstvi ni mogoče doseči (npr. oseba razbija, kriči, posluša glasno glasbo, noče odpreti stanovanja ali drugega prostora, odredbe za hišno preiskavo zaradi različnih okoliščin ni mogoče dobiti, oseba se ne odziva na zvonjenje, trkanje, telefonske klice). Takrat bo policist, ob upoštevanju načela sorazmernosti (nujnosti, primernosti in sorazmernosti v smislu najblažjih posledic) odredil izklop energetskega vira energije za nujno potreben čas, da se prepreči nadaljevanje izvajanja prekrška. S tem zakonskim pooblastilom lahko policist učinkovito vzpostavi javni red in mir, na način, da dobavitelju energije ali vode ukaže izklop te preskrbe, s katero kršitelj povzroča prekršek. Nujno potrebno je upoštevati načelo sorazmernosti, kar pomeni, da brez tega ali z drugimi milejšimi sredstvi namena ukrepa ni mogoče doseči. Pogoj za uporabo tega ukrepa je preprečitev nadaljevanja prekrška in sočasna skrb, da s tem ukrepom ne nastanejo hujše posledice za druge osebe. Ukrep je časovno omejen na največ šest ur.

Naša zakonodaja že pozna takšen ukrep, ki ga lahko izreče inšpektor. Zakon o inšpekcijskem nadzoru (ZIN) v 35. členu opredeljuje ukrepe, povezane s prepovedjo opravljanja dejavnosti. Inšpektor z odločbo prepove opravljanje dejavnosti. Če zavezanec ne spoštuje odločbe o prepovedi opravljanja dejavnosti, lahko inšpektor z odločbo naloži podjetjem, ki so pristojna za distribucijo električne energije, vode, plina ter telekomunikacijske zveze, da zavezancu v roku treh dni ustavijo svojo dobavo oziroma prekinejo telekomunikacijske zveze. Ta ukrep mora biti izveden tako, da ne povzroči neposredne škode na delovnih sredstvih ali izdelkih.

V praksi se policisti srečujejo z različnimi pojavnimi oblikami kršitev. Znan je primer javnega zbiranja protestnikov, ko je skupina glasbenikov nastopila na strehi stanovanjskega bloka. Pri tem so uporabili električno energijo v enem izmed stanovanj. Nastop je bil predhodno organiziran tako, da se je zablokirala dostop na streho stanovanjskega bloka (onemogočeni so bili vsi dostopi). Kršitve so zlasti pogoste v strnjениh stanovanjskih soseskah, kjer se v stanovanjih s prekomerno jakostjo avdio naprav hudo moti ali vznemirja javnost. Takšne kršitve dalj časa vznemirjajo stanovalce, ki večkrat prosijo za intervencijo policije. Policisti s kršitelji ne morejo vzpostaviti stika, saj so ti zaklenjeni v stanovanju in se na pozive ne odzivajo. Kljub temu, da obstaja možnost pridobitve odredbe za hišno preiskavo, pa hitra in učinkovita vzpostavitev javnega reda praviloma ni možna, saj postopek pridobivanja odredbe sodišča zahteva določen čas. Državljanji pričakujejo rešitev v čim krajšem času, ne pa po več urah. S predlaganim ukrepom je poseg v kršiteljevo zasebnost tudi manj intenziven. Javni red je družbena vrednota, ki se jo zavemo šele, ko je kršena. Ob vsej mobilnosti in hitrem tempu življenja so pričakovanja občanov po ukrepanju in hitri normalizaciji razmer upravičena. Enotno spoznanje državljanov in policista na kraju dogodka, da država ni zagotovila ustreznih pooblastil, je slabo zagotovilo načelu demokratične in pravne države. Ker gre pri tovrstnih dejanjih za grobe kršitve pravic drugim državljanom (npr. prekomerno povzročanje hrupa, preobremenitve električne napeljave ipd.), učinkovitost države pa se meri s sposobnostjo in učinkovitostjo policije. Predlagatelj meni, da je predlagana ureditev nujna in utemeljena. Pri navedenem ne gre zanemariti dejstva, da posamezne kršitve lahko nastopijo kot posledica javnega zbiranja (Zakon o javnih zbiranjih ne vsebuje konkretnih pooblastil v tovrstni obliki.) Pogosto pa je meja med javnim zbiranjem in druženjem občanov nejasna, kar povzroči tudi omejeno in nejasno možnost ukrepanja policije po Zakonu o javnih zbiranjih. Stroški izklopa in ponovnega priklopa bremenijo storilca prekrška.

K 27. členu:

S to določbo se opredeljuje pristojnost za opravljanje nadzora nad izvajanjem zakona. Vsesplošno je za nadzor zakona pristojna policija. Vojaška policija je pristojna za nadzor nad izvajanjem zakona v primeru, da so storilci prekrška vojaške osebe, ki so takrat v službi. Definicija vojaške osebe je podana v 14. točki 5. člena Zakona o obrambi. Vojaška policija je pristojna za obravnavo prekrška, tudi če ta storjen v objektu ali okoliščini, ki je posebnega pomena za obrambo ali na območju vojaškega tabora. V primeru, da bi kršila javni red in mir na območju vojaškega tabora ali v vojaškem objektu oseba, ki tam ni zaposlena ali nima statusa vojaške osebe, vojaška policija izvede prve nujne ukrepe za vzpostavitev

javnega reda (prijetje in zadržanje do prihoda policije) in obvesti policijo, ki izvede prekrškovni postopek. Redarji so pristojni za nadzor, ukrepanje in odločanje v primerih, ki so taksativno naštetih po posameznih členih (nedostojno vedenje, beračenje, uporaba karbida ali drugih zmesi za pokanje, poškodovanje uradnega napisa, neprimerna pisanja po objektih, vandalizem, kampiranje, uporaba živali, nedostojno vedenje do uradne osebe, neupoštevanja zakonitega ukrepa, zadrževanje v uradnih prostorih).

Za nadzor nad zbranimi prostovoljnimi prispevki se poleg policije, ki lahko na podlagi 23. člena zaseže predmete, ki so bila zbrana nezakonito, določi tudi FURS, in sicer za nadzor nad namensko porabo finančnih sredstev, ki so bila zbrana na podlagi dovoljenja iz 5. člena zakona. Nameni izdanega dovoljenja za zbiranje prostovoljnih prispevkov je namreč zgolj varovati ljudi pred dejanji, ki lahko posegajo v posameznikov mir oziroma pred neupravičenim nadlegovanjem, ni pa namen izdanega dovoljenja, da bi se opravljal nadzor, ali je zbiratelj na ta način zbrana sredstva, dejansko porabil za namen, za katerega je bilo izdano dovoljenje. Zato se za nadzor nad finančnimi sredstvi, zbranimi na podlagi izdanega dovoljenja in namensko porabo le-teh, določi tudi FURS, ki je že na podlagi finančnih predpisov pristojen za nadzor nad finančnim poslovanjem pravnih in fizičnih oseb.

K 28. členu:

Globa je po ZP-1 temeljna sankcija, ki se lahko predpiše v razponu ali v določenem znesku. Prekrškovni organi pa so pri odmeri globe dolžni upoštevati premoženjske razmere storilcev, ker tretji odstavek 26. člena ZP-1 določa, da se pri odmeri globe upošteva tudi storilčevo premoženjsko stanje, višino njegove plače, njegove druge dohodke, njegovo premoženje in njegove družinske obveznosti.

Iz posameznih členov so tudi razvidne globe za pravne osebe, samostojnega podjetnika posameznika, posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost in odgovorne osebe teh subjektov, ki so določene v razponu. Skladno s 13. členom ZP-1 so pravne osebe, samostojni podjetniki posamezniki in posamezniki, ki samostojno opravljajo dejavnost, ter odgovorne osebe teh subjektov odgovorne za prekršek v skladu s tem zakonom, če je v predpisu o prekršku tako določeno.

Ker je v tretjem odstavku 52. člena ZP-1 določeno, da se v hitrem postopku (o prekršku) storilcu izreče globa v znesku, v katerem je predpisana, če je predpisana v razponu, pa se izreče najnižja predpisana mera globe, če z zakonom ni določeno drugače. S to določbo se daje prekrškovnim organom pooblastilo za izrekanje globe v razponu, kar jim omogoča izrekanje glob, ki je višja od najnižje predpisane, če je ta določena v razponu. Posledično se omogoča strožje sankcioniranje storilcev prekrškov, če ga storijo v okoliščinah, ki ga delajo težjega.

K 29. členu:

Določa se prenehanje veljavnosti aktualnega Zakona o varstvu javnega reda in miru, in sicer z dnem uveljavitev novega zakona.

K 30. členu:

Določa se rok od objave do uveljavitve predpisa, in sicer trideseti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije. Predlaga se daljši vacatio legis od običajnega zaradi priprave državnih organov in lokalnih skupnosti na izvajanje zakona.

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO

Zakon ne spreminja posameznih členov, temveč v celoti nadomešča obstoječi Zakon o varstvu javnega reda in miru (ZJRM-1), (Uradni list RS, št. 70/06 in 139/20)

V. PREDLOG, DA SE PREDLOG ZAKONA OBRAVNAVA PO NUJNEM OZIROMA SKRAJŠANEM POSTOPKU

Zakon se sprejema po rednem postopku.

